

PRESBITER

A feltámadott Úr
békecsépe
tegye áldottá
Húsvétodat!

www.presbiter.hu

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XVIII. évfolyam 2. szám

BUDAPEST

2009. március-április

Húsvétra

Cseresznyeja előtt
Megállok csendesen,
És a bomladozó
Rügyek titkát lesem.
Húsvétra kivirágzik.

A lila orgona
Nő lankadatlanul.
Bársonybimbóira
A fény kacagva hull.
Húsvétra kivirágzik.

Szívemben a dalok
Bokrán is bomlanak
A barna kis rügyek.
Mosolyog rá a nap.
Húsvétra kivirágzik.

Ezer ének fakad
Rajta, ezer virág.
Őt fogja áldani
Mind, az Isten Fiát!
Húsvétra kivirágzik...

Őt és a diadalt
Sötét, hideg síron.
Krisztust, az életet!
Ének, fehér szirom...
Húsvétra kivirágzik!

Túrmezei Erzsébet

Közgyűlésünkről
jelentjük
(10-11. oldal)

Kárpátmedencei
presbitéri híradó
(16-18. oldal)

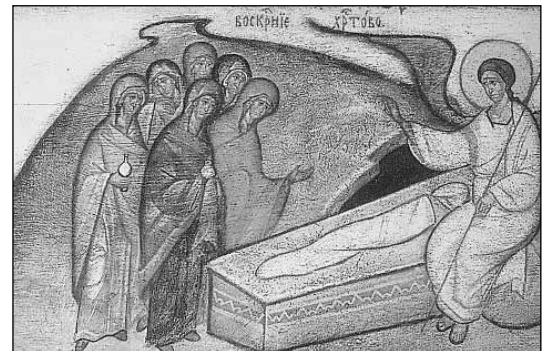

A húsvét hajnali asszonyok az egyház tanítónői

Részletek Kálvin igehirdetéséből

Olvasandó: Máté 28,1-8

„Első pillantásra talán különösnek találjuk, hogy az Úr Jézus először az asszonyoknak, s nem a férfitanítványoknak jelent meg. Így akarta bizonyossá tenni feltámadását? Meg kell gondolnunk, hogy vajon ezzel nem akarja-e megvizsgálni hitünk alázatát. Ugyanis nem lehet emberi bölcselkedésre támaszkodnunk, hanem teljes alázattal kell elfogadni azt, amiről tudjuk, hogy Őtöle jön. Másrészt egész bizonyosan meg akarta inteni a tanítványokat, amikor asszonyokat küldött oktatásukra. Az a tanítás ugyanis, amit az asszonyok az Úr szájából vettek, a tanítványoknak szinte mit sem használt a legjelentősebb pillanatban. Hiszen szétfuttak, elhagyták Mesterüket, és egészen betöltötte őket a félelem. Mi maradt meg abból, hogy három éven át közvetlenül Isten Fiának az iskolájába járhattak? Az ilyen hanyagság megérdemli a kemény fenyítést, hiszen mindazt az ismeretet, amire korábban szert tettek, szinte lábbal taposták és eltemették a nehéz pillanatokban a férfitanítványok. De az Úr Jézus nem akarta őket kemény büntetéssel megbüntetni, s hibájukat nagyon is enyhe, szelíd módon próbálta helyretenni: ezért hát nőket, a húsvét hajnali asszonyokat tette tanítónőjükké. Eredetileg arra választotta ki a tanítványokat az Úr, hogy az evangéliumot hirdessék az egész világon (ők voltak az egyház első doktorai). Ám mivel olyan könnyelműen megfedkeztek erről, s szinte halottnak látszott a hitük, ezért kellett őket eljuttatni arra a felismerésre, hogy Urunknak, Jézus Krisztusnak egyetlen szavára sem bizonyultak méltónak. Ezért kellett tehát nekik az asszonyokhoz fordulniuk, míg be nem látták hibájukat. Jézus Krisztus korábbi állapotukba kellett visszahelyezze őket, s ezzel még nagyon is kegyelmes volt hozzájuk. Ezzel mi mindnyájan figyelmeztetést kapunk, hogy az Istentől küldött bizonyágtételt és bizonyágtévőket fogadjuk el, még akkor is, ha a prédikáló személyek alacsonyabb rangban vannak, mint egykoron az asszonyok, esetleg sen-

ki sem veszi őket semmibe és közszájon fogorog a nevük, rossz a hírük. Amikor valaki apává lesz, vagy valamilyen közhivatalra megválasztják vagy kinevezik, akkor annak, amit tesz, meg kell felelnie a közbizalomnak. Ekkor senki sem fog ellentmondani egyik vagy másik dolgában, hiszen jól gyakorolt hivatala tiszteletet vált ki az emberekből. Vajon Istennek ne lenne több előjoga ehhez, mint a földi uraságoknak? Nem Ő határozza meg tanúinak a látását, akiknek üzenetét éppen ezért kellene minden ellenkezés nélkül elfogadnunk? Nyilván ennek így kell lennie, ha nem akarunk Isten elleni lázadókká válni...

Az ember itt is azt látja, milyen *tiszteletudóak voltak ezek az asszonyok a mi Urunk Jézus Krisztussal*, hiszen Őt Mesterüknek tekintették, jóllehet halála miatt még bennük volt a riadalom. Ebből azt is feltételezhetjük, hogy Isten Igéjének a gyökerei megmaradtak bennük. Annak ellenére, hogy hitük gyenge volt, mégis a sírnál az Úr Jézus Krisztust keresték. Nyilván volt bennük egy adag tudatlanság is, amit nehéz elnézni. Hiszen Lélekben felülemelkedhetek volna a dolgokon, várhatták volna a feltámadást, mivel ezt maga Jézus ígérte meg nekik, sőt kifejezetten a harmadik napra utalt már korábban. De annyira el voltak képedve, hogy a lényegét nem őrizték meg, nevezetesen: hogy az Úr Jézus Krisztus le fogja győzni a halált, mert nekünk üdvösséget és életet akart hozni. Ez ugyanis a lényegek lényege, ami nélkül az evangélium semmi sem lenne (amint Szent Pál mondja az 1Kor 15,7-ben), de a hitünk sem érne semmit. Így hát ezek a szegény asszonyok, szeretetük ellenére, amivel Isten Fián csüngtek – s bár azt is tudták, hogy a nekik is prédikált evangélium Isten megbízható igazsága –,

mégis teljesen összezavarodtak és megkeveredtek, olyannyira, hogy először fel sem fogták, hogy feltámadott az Úr. Ezért ennek illatos szerekkel a sírhoz. Nyilván kifogásolható a magatartásuk. De cselekedetük mégis kedve Isten előtt, csalódásukat is megérti, s azon igyekszik, hogy a helyes útra vezesse őket. *Ezért, ha az Úr elfogadja cselekedeteinket, ezzel nem szabad abban tetszelegnünk, hogy az elfogadást mi érdemeltük ki.* Nem, pontosan ellenkezőleg, tiszta jóságából fakad az, amikor Ő jónak mondja azt, ami értéktelen volt korábban...

És mi ma szintén bizonyosak és biztosak lehetünk a feltámadás dicsősége felől, mivel ez megjelent feltámadott Urunkon. Így aztán a mi Urunk Jézus Krisztus feltámadásának és sírjának jó illatát láthatjuk mind a mai napig terjedni, oly' annyira, hogy ez még meg is elevenít minket. Mi következik ebből? Az, hogy Őt többé nem a sírban kell keresnünk, amint ezek az asszonyok tették. Gyengeségükből és tudatlanságukból tanulnunk kell. Azaz: *felfelé kell törekednünk*, ahová Ő maga hívott és helyezett is minket. Megmutatta nekünk az odavezető utat és megmondta, hogy azért szerez tulajdont a mennyei Királyságban, hogy nekünk ott helyet és otthont teremtsen, ha Őt ott keressük hitünkkel.

De azt is meg kell jegyeznünk, amit Szent Máté még hozzáfűz, ő ugyanis azt mondja: az angyal megjelent, s úgy megijesztette az öröket, hogy majd halálra váltak. Az asszonyok is csaknem ennyire megrémültek, de az angyal segített rajtuk, s ezt mondta: Ne féljete, ti a megfeszített Jézust kerésitek, Ő feltámadott, nincs itt, amint meg is mondta. Láthatjuk tehát, hogy Isten ezeknek az asszonyoknak a szeretetét és gondoskodását elfogadja, de azon-

nal helyre is teszi, mégpedig az angyal szavával. Ez *Isten páratlan jósága, ami abban is látszik, hogy tökéletlen szolgálatainkat is elfogadja, jóllehet ezt el is utasíthatná.* Azt is elfogadja tőlünk, aminek nem sok értéke van, amint az apa gyermekeitől szívesen elfogad olyan dolgokat, amiknek szinte semmi értékük sincs. Azt kell mondjam, ilyen jóságos irántunk Isten. Másrészt viszont azt szeretné, ha hibáiban senki sem érezné jól magát és nem is tetszelegne önmagának. Így az angyal a tökéletlenséget az asszonyok részéről mégis kiigazítja.

A szövegben említett félelem rossz dolog, és el is kell vetni, mivel ez semmi más, mint az asszonyok nyugtalansága és tévedése. Ahogyan az angyalt látják, és beszélni hallják, olyan, mintha álomban történe ez. Itt megjegyezhetjük: ebből *kiderül, hogyan is dolgozik bennünk Isten. Bizony szinte észrevétlenül, amit gyakran észre sem veszünk, s nem is tudjuk, hogy most előbbre jutottunk vagy sem.* A tudatlanság olyan bennünk, mint azok a felhők, amelyek elveszik előlünk a tiszta kilátást, s ekkor egy csomó bebeszélte dolog kezd el piszkálni, nyugtalanítani minket. Azaz: Isten mindennemű tanítása hiábavalónak tűnik, mégis valami homályos sejtelem támad lelkünkben arról, hogy Isten munkáját a szívünk mégis csak érzékelheti. *És még ha csak picinyke kegyelem jutna is nekünk, ne csüggedjünk, hanem kérjük Istent, hogy a kicsiny, jelentéktelennek tűnő kezdetet fejlessze tovább, hogy felrázzon minket, és bizonyossá tegyen, hogy eljutunk a tökéletességre, amitől a jelen pillanatban ugyan még messze vagyunk...*

(Forrás: www.reformiert-info.de – fordította: Dr. Békefy Lajos)

Jézus, Jézus örülök én

1. Jé - zus, Jé - zus ö - rü - lök én,
 Meg - vál - tot - tál s így az enyém bé - kéd, szí - ved.
 68 s az ö - rö - med, Jó hogy vé - led le - he - tek én.

2. Jézus, Jézus örülök én, fény gyúlt végre szívem egén, Látlak Téged és magamat, látom célot, s az utamat.

3. Jézus, Jézus örülök én, betölt újra az a remény, Hogy koronám félre teszed, s addig őriz szereteted.

4. Hálás szívvel ezt köszönöm, hogy Tőled van ez az öröm, Hogy betölt és életet ad, ezt művelte a Te szavad.

Vándor Gyula

Az Ige körül

Vál(t)ságkezelés

Amikor 2001-ben leomlott a világkereskedelmet jelképező két hatalmas „bálványszobor” New Yorkban, sokan azt kérdezték, hogyan engedhette ezt meg Isten. *Anne Graham*, az ismert evangelizátor leánya, így válaszolt egy riporternek: „*Úgy hiszem, Istent nagyon elszomorítja, ami velünk történik, ám évek óta azt mondjuk neki: menj ki az iskoláinkból, menj ki a kormányunkból, és távozz az életünkben. És Ő, amilyen gentleman, csendben hátrahúzódott. Miképpen várjuk el Istentől, hogy áldását és védelmét adja, ha egyben arra szólítjuk fel, hogy hagyjon bennünket békén?*”

A helyzet azóta sokat romlott ezen a téren hazánkban is. Mégis, a mostani válság-halmaz közepette minden „okos” emberi megoldáshoz inkább próbálunk fordulni – vagy tévován várjuk sorsunk jobbrafordulását – ahelyett, hogy a bajok gyökerét keressük!

Az ismétlődően visszatérő válságok nem újkeletűek. Az első, döntő krízis akkor következett be, amikor egy házaspár (Ádámnak és Évának hívták őket) úgy döntött, hogy saját kezébe veszi sorsa irányítását. Ne Isten mondja meg nekik, hogy mit szabad, és mit nem, mi a jó, mi nem! Teljes gazdasági összeomlás követte döntésüket. Lakóhely elhagyásra kényszerültek. Vigyázz, gőgös ember! Nem mi űztük ki Istent az Édenből, hanem Ő minket! Gyermekeik már a konfliktusrendezésnek egy azóta is szokásos módját választották: a sértett nem Istennel igyekezett rendezni megromlott viszonyát, hanem leszámolt a vélt konkurenciával. Mi az ő leszármazottai vagyunk. A Világkereskedelmi Központ elleni merénylet is egy ilyen káini „megoldás” volt.

Káin öröksége azóta is hat, hol gyilkosságok, hol „csak” gazdasági leszámolás, vagy erkölcsi tönkretétel formájában.

De dicsőség legyen az Atyának, aki nem *olyan* gentleman, amilyenek *Anne Graham* véli, és nem a mi felszólításunknak enged, hanem amikor Ádámot még meg sem teremtette, már döntött afelel, hogy Fia élete árán szakítja meg ezt az ádami-kaini láncolatot:

„*Mert őbenne kiválasztott minket magának már a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk előtte szeretetben. Előre el is határozta, hogy fiaivá fogad minket Jézus Krisztus által, akarata és tetszése szerint, hogy magasztaljuk dicsőséges kegyelmét, amellyel megajándékozott minket szeretett Fiában*” (Ef 1,4-6).

Kormányok, diktátorok, pénzemberek és kis, egyéni káinok hozhatnak istentelen döntéseket, s szenvedjük mindannyian ezek következményeit, de közben épül egy ország, amelyet „*Isten Fia a világ kezdetétől fogva a világ végezetéig az egész emberi nemzetségből Szentlelke és Igéje által*” gyűjt egybe – valljuk a Heidelbergi KT 54. feleletének szavaival.

Ennek az országnak rendíthetetlen alapját az a szeretetközösség alkotja, amely az Atya, a Fiú és a Szentlélek egységében gyökerezik. Amikor Jézus Krisztus főpapi imájában erre a szeretetközösségre hivatkozik: „*szeretél engem már a világ kezdete előtt*” – teszi ezt azért, hogy beemeljen minket is ebbe a szeretetközösségbe. „*Atyám, azt akarom, hogy akit nekem adtál, azok is ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy lássák az én dicsőségemet, amelyet nekem adtál*” (Jn 17,24).

Gondoljunk bele – így húsvét közeledtével különösen is –, hogy milyen hatalmas áldozatot hozott mind az Atya, mind a Fiú, amikor kilépve ebből a minden értelmet felülhaladó egységből, bűnné lett értünk az Úr Jézus, az Atya pedig „elhagyta” Őt, mert a bűnnel nem vállalhatott közösséget! Az Atyának és a Fiúnak ez az áldozata a mi váltságunk záloga!

A köztük lévő egység Krisztusnak a halál feletti győzelmével helyreállt, és Isten Országa ma is fogad új polgárokat, úgy, hogy közben nem veszi ki őket ebből a világból, de – ígérete szerint – megőrzi őket a gonosztól. „*Az pedig az örök élet* – mondja Jézus a főpapi imájában, – *hogy ismernek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust*” (Jn 17,3).

Neked, kedves presbiter testvérem, van már örök életed? Megismerted már Istent, s akit elküldött, Jézus Krisztust, vagy még Ádám és Kain útját járod? Harmadik választás nincs!

Dr. Viczián Miklós

Önismereti perc

Júdás bennem van

„*Júdás voltomat én magamban hordozom*” – vallja *Vladimir Nazor* költő és író *Keresztút c. írásában*, és őszintén vallja: „*Legnyomorultabb vagyok a bűnösök között.*”

A szerző kulcsot ad ezzel Jézus kinszenvedésének átéléséhez. Miközben meghoronzunk a sötét árulás, a gyáva tagadás, Pilátus könnyelmű vonakodása, jelképes kézműsása miatt, a nép vezetői által manipulált tömeg féltelensége láttán, ne csak az elítélt Messiás iránt részvétet érző, hanem a bűnös embert is fedezzük fel önmagunkban.

„*Te vagy az az ember!* – vetette *Dávid király szemébe Nátán proféta, aki megütközött más gonosztette hallatán, de nem volt hajlandó belátni saját cselekedeteinek bűnös voltát* (vö. 2Sám 12,7). *Júdással és Kaifással együtt én is Jézus ellen tanúskodtam, Heródesssel és Pilátussal halálos ítéletet hoztam reá – sugallja egy régi nagybőjti ének.*

Vagyon három ellenségem

*Ördög, világ s magam testem,
De egyiktől sem félek.*

*Van háromban reménységem
Kik megoltalmaznak engem:*

Atya, Fiú, Szentlélek.

Petróczi Kata Szidónia

NEHÉZ KÉRDÉSEK (II.)

A mostani alkalommal azt a nehéz kérdést vizsgáljuk meg, hogy miért vannak a minket körülvevő világban

SZAKADÁSOK

Sokakkal való beszélgetésben szinte mindig előjön az a kérdés, miért van ennyiféle szakadás a világban körülöttünk? Szakadás van mindenütt a világban gazdagok és szegények között, de különösen érezzük ezt itt Magyarországon. Miért van kettészakadás a magyar politikában, hogy az már családtagok közé is eljutott? Miért van annyi szakadás az egyházon belül – és nem csak a Magyarországi Református Egyházra kell gondolni! Emiatt, ha az egyházzal, egyházunkról beszélünk, akkor „legkedvesebb” témánk, hogy egyházunk hibáit emlegetjük fel személyekben, vagy tettekben? Mintha jó dolgok nem is történnének egyházunkban az Isten kegyelme által. Ugyanakkor elcsodálkozunk, sőt fel vagyunk háborodva, ha a világ nem akarja elfogadni a keresztyén életfelfogást.

Vizsgáljuk meg magunkat! Netán a mi keresztyén életünkben is van szakadás! Bizony van! A gyülekezetünkben, bibliaórákon, magunk közötti beszélgetésekben megjelenik keresztyén mivoltunk. Nagyon sok szépet mutatunk magunkról, imádkozunk, még Bibliát is olvasunk. Azonban amikor kilépünk a világi környezetbe, akkor mintha megváltoznánk. Úgy gondoljuk, hogy ott a magunk esze után kell beszélnünk vagy azért, mert így belesimulunk a körülöttünk lévő világba, nem akarunk nehéz helyzetbe jönni, nem akarunk másokat megbántani, vagy – és ez a leggyakoribb – a világ dolgaiban a magunk ömberének véleményét képviseljük. Csodálkozhatunk-e azon, ha a világ, amelyik nem látja a gyülekezetbe zárt keresztyén életünket, nem fogadja el misszióinkat, hisz ugyanolyan gyűlölködéssel, panasszal beszélünk a minket körülvevő világról, az ott élőkéről, a velünk együtt dolgozókról, sőt nem egyszer családukról, feleségünkről/férjünkről, mintha keresztyén hitünk nem is lenne. A bennünk lévő szakadással – más a gyülekezeti és más a világban lefolyó életünk – nem tudjuk még azokat a szavainkat sem hitelessé tenni, amelyek mégiscsak átszivárognak a mi keresztyén életfelfogásunkról a világba.

Ha a keresztyén életünk nem hiteles, akkor szavaink sem azok a világ számára, mert a 21. századra a szavak nem egyszer értéküket veszítették, de különben is, az életünkkel sokszor több példát mutathatunk a környezetünknek, mint szavainkkal. Ez azt jelenti, hogy ha rákérdeznek, hogy te mitől tudsz kedves, jókedvű, segítőt lenni, akkor el tudjuk mondani, hogy attól, hogy napi, sőt percről percre szóló kapcsolatban vagyunk életünk Urával, Jézussal. Ma már tudjuk, hogy a gyereknevelésben is a példa hatékonyabb, mint a „lelki prédikáció”.

Nem könnyű ezt megvalósítani, hiszen Pál apostol is azt írja: „...amit teszek, azt nem értem, mert nem azt cselekszem, amit akarnék, hanem azt teszem, amit gyűlölök. (...) Mert tudom, hogy énbennem, vagyis testemben nem lakik jó, minthogy arra, hogy akarjam a jót, van lehetőségem, de arra, hogy megtegyem, nincs. (...) Ha pedig azt teszem, amit nem akarok, akkor már nem én teszem, hanem a bennem lakó bűn.” Azután így kiált fel: „Én nyomorult ember! Ki szabadít meg ebből a halálra ítélt testből? Hála az Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztus által!” (Róm 7,14-25 válogatott versek).

Ahhoz tehát, hogy életem ne szakadjon ketté, állandó kapcsolatban kell lennem Jézussal, tudva azt, hogy a bűn ennek ellenére munkálkodik bennem. Ezért életemet naponta mérlegre kell tenni, bűneimet bevallani Jézusnak, és kérni az Ő segítségét, aki meg tud óvni attól, hogy életünk teljesen ketté szakadjon és ezzel a keresztyén ember, a család, gyülekezet és az egyház életében megszakadjon a misszió folyamata. Kérek kedves Testvérem, vizsgálj meg magad, hogy nincs-e benned ilyen szakadás. Ha boldog keresztyén életet kívánsz, akkor vadd be ezt, és keresd naponta Jézust!

Dr. Ritoók Pál

Árva Bethlen Kata imája

Édes Jézus, Tiéd vagyok. Néked élek, Néked halok. Légy Jézusom életemben,
Légy Jézusom halálomban, Légy Jézusom feltámadásomban,
Légy Jézusom az örök életben: Mindörökkön-örökké
Szent Atyád előtt való örvendezésemben. Ámen.

Reflexió

Ha nem vagyunk követésre méltóak az utánunk jövő nemzedéknek, kudarcot vallottunk

Tudom, hogy erős e rövid eszmefuttatásom címében megfogalmazott gondolat, tudom, hogy előbb visszahökölünk e mondatot olvasva: Na nem, ezért ez nem egészen így van, de azután fájdalmasan valljuk be magunknak, bizony az ifjúság tévelygéséért elsősorban mi vagyunk a felelősek.

Mi dolgunk e világon azon túlmenően, hogy szeressük egymást, mégpedig nem úgy, ahogyan magunkat szeretjük, hanem ahogy Ő, a Mester szerette Tanítványait?

Ezen kívül már csak az a dolgunk, hogy ami értéket, kultúrát eleink reánk hagytak – és itt most a kultúrára a legszélesebb értelemben kell gondolni: a föld szeretetének kultúrájától, vallási kultúránkon, a művészetek, tudományok, együttélésünk kultúrájáig mindent érteni kell –, valamennyi kultúrát megőrizzük, és tovább adjuk az utánunk jövő nemzedéknek.

Amennyiben ez utóbbi feladatainkat nem teljesítettük, hitünk, s szeretetünk semmibe vész, nem lesz azt kinek átadunk.

Mi adja aktualitását, amiért e gondolatokat felvetem?

A Presbiteri Szövetség legutóbbi Közgyűlésén alapszabályunkból ki kellett venni az Ifjúsági Bizottság intézményét, mert évek óta e Bizottság nem működik. Ugyan a Közgyűlést előkészítő Elnökségi Ülésen, és a Közgyűlésen is többen sérelmezték a módosítást: az Ifjúsági Bizottság megszüntetését, azonban mégis mindenkinek egyet kellett érteni, hogy amennyiben évek óta nem működik egy csoport, akkor azt meg kell szüntetni, még ha időlegesen is.

A módosítás előtti tanácskozásnak azonban mégis igen nagy jelentősége volt. Felhívta mindannyiunk figyelmét, hogy ez így nincs rendjén. Ha nem tudjuk kinevelni az utánunk jövő nemzedéket, akkor milyen példaképek vagyunk mi a beszédben, a magaviseletben, a szeretetben, a lélekben, a hitben, a tisztaságban? Nemde erről beszél Pál Apostol az ITimótheushoz írt levél 4,12. versében?

Tanácskozásunk eredményeképpen határozati javaslatunkat kiegészítettük azzal, hogy a Presbiteri Szövetség igyekszik minden lehetséges lépést megtenni annak érdekében, hogy a Szövetség Ifjúsági Bizottsága ismét megalakuljon, tevékenykedjen, működjön.

(Folytatás a 18. oldalon)

XX. századi „gályarab”-prédikátorok

Szabó József

(1912-1968)

A Dunakanyar kies községében: Pilismaróton született. Gazdálkodó család harmadik gyermeke. Édesapja az egyházközség tekintélyes kurátora. Az eklézsia lélekszáma: 600. Azonban még Dömös is idetartozik 190 hívével. A két község neve mélyen bevészte magát a magyar történelembe.

Pilismarót temploma hegyen épült. Meredek lépcsősor vezet fel hozzá. Száznál is több fokú. Ugyancsak elszánt hívó az, aki vasárnapról vasárnapra megjárja e grádicsokat. Szabó József gyermekkorában sokat koptatta e lépcsőket. Ilyen istentiszteleti légkörben és falusi rendben nőtt fel. Lelkülete a távoli pápai Református Kollégiumban izmosodott. Lelkészi oklevelét is ott szerezte. Híres professzorai: Czeglédy Sándor, Pongrácz József, Trócsányi Dezső és a többiek bizonyára nagy reménységgel figyelték előmenetelét. Ugyanis a Kollégium Nagykönyvtárában alkalmazták. Itt 1934-ben még tanítói oklevelet is szerzett. Ez nemcsak szorgalma nyugtázását jelenti, de kifejezi azt, hogy ő tanítani akar. Előbb preoráns tanító a balatonfelvidéki Mencshelyen, majd a börsényi Perócsényben.

Végül eredeti szándéka, a lelkeszi szolgálat szólítja Somogyba. Itt a 450 lelkes alsósegedi eklézsia hívja meg. Felsősegéd viszont hatalmas római katolikus központ. Az időben nem éppen barátságos.

1938-ban érkezett a segedi eklézsiaiba. Tavasz jöttével megnősült. Ifjú feleségével – Fazekas Edittel – erőteljes lelki munkát kezdtek. 1940-ben már Keresztyén Ifjúsági Egyesületi – KIE – otthont alapítottak. Következő télen már arany-, és ezüstkalászos gazdatanfolyamokat is tartottak. Hitben, műveltségben, még gazdasági ismeretekben is felvirágoztatták a segedi népet és különösen az ifjak életét.

A nyugalom azonban nem tartott sokáig. Behívták katonának és a 105-ös számú kórházvonatra osztották be lelkipázként és a sebesültek hozzátartozóival való kapcsolattartásra. Mivel a vonat az első vonalról szállította a sebesülteket, – Vöröskereszt jelzés ellenére – hol az orosz, hol a német repülőök támadták. Mászor

partizánok robbantották fel a síneket. Túlélte a háborút.

Beköszöntöttek a béke napjai. Szolgálatát folytatta. Hamarosan érzékelnie kellett, hogy egy még súlyosabb háború – ideológiai háború – kellős közepén él. A „haladó”, „élenjáró”, „tudományos” jelszavakkal „békeharcot” folytató ravasz kommunista „élcsapat” kegyetlen harcot hirdetett a „tudatlan”, a „proletárok forradalmi hevé” a mennyország mákonyával fékező egyház ellen. Kun Miklós történész írja: Vannak levéltári források, amelyek izzó parázsként égetik a kutató tenyerét. Ilyen V. I. Lenin sokáig hétpécsetes titokként őrzött üzenete, amely alig két évtizede vált ismertté. ...1922. március 19-én szigorúan bizalmasan leírta: „a reakciós papság minél több képviselőjét sikerül agyonlőni, annál jobb. Most kell ennek a publikumnak olyan leckét adni, hogy azután évtizedekig még csak gondolni se merjenek semmiféle ellenállásra.” – 150 000 pap, szerzetes, szerzetesnő esett ennek áldozatául.

Somogyban is ügynököket építettek be az egyházba. Kívülről, belülről bomlasztották. Betiltottak minden egyházi egyesületet. Az iskolákat elkobozták. A templom négy fala közé szorították a nyilvános hitéletet.

Szabó Józsefnél egymást követték a feljelentések, házkutatások. Balatonfüredi lelkésztoábbképzőn nyíltan megbíráta a kollaboráns Bereczkyt és Kiss Rolandot, kinek hordószónoki fordulata volt: „Jézus Krisztus volt az első kommunista, a kommunizmus pedig nem más, mint az őskereszténység felélesztése...”

1956. október 23-át követő napokban megakadályozta azt, hogy Segesden bármiféle atrocitás érje a hatalom gyakorlóit. A megyei pártlap azonban durva támadást intézett ellene. Ennek következtében a karhatalmisták úgy összeverték, hogy egész testét sebek borították és sok belső sérülést szenvedett. Még 12 évet élt súlyos betegesen. 56 éves korában halt bele az elszennvedett gonoszság miatt.

Halála után negyven évvel viszont Segesd díszpolgárává avatták. Sírját 56-os

emlékhelynek nyilvánították. Egykori gyülekezete még élő tagjai hűségesen gondozzák valamikori jótevő lelkipásztoruk sírját. Segesdnek manapság nem jut önálló lelkész. (Bár egyesek „lelkésztermelésről” beszélnek...) Ma is cseng egykori imája: „Taníts minket arra, akik azt hisszük, hogy már több terhet nem bírunk el, hogy a Te terhed könnyű és a te Igéd gyönyörűsége.” Egykori programját egyik fia folytatta Kiskunhalas és Kecskemét lelkipásztoraként.

Dr. Papp Vilmos

Lehet Isten ellen harcolni, de...

*Az Istent lehet üldözőbe venni,
de nem lehet utolérni.
Lehet ellene harcolni,
de nem lehet legyőzni.
Lehet Őt gyűlölni,
de nem lehet végleg megölni.
Lehet Főnségét gyalázní,
de nem lehet szépségét csorbítani.
Lehet hatalmát semmibe venni,
de emiatt nem fog elgyengülni.
Lehet létezését tagadni,
de emiatt nem fog megsemmisülni.
Lehet sírba helyezni,
de kár sírja elé követ hengeríteni,
Mert az Isten feltámadását nem lehet megakadályozni.*

KÁLVIN ÉV – 2009

Képes Kálvin életrajz (II.)

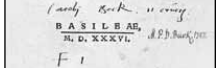
1531

Apja halála, humanista tanulmányok Párizsban. Itt a College Fortet-ben naponta lektorként dolgozott. Még ma is látható a belső udvaron az ún. Kálvin torony, ennek egyik szobájában lakott.

1533

A reformátori eszmék tanulmányozása tölti ki idejének fő részét. Barátja, Nikolaus Cop a párizsi egyetem rektora, akinek segít szemeszternyitó beszéde megírásában. A reformációval szimpatizáló gondolatok miatt menekülnie kellett Párizsból Bázélbe, ahol haláláig 15 alkalommal fordult meg, főként könyvkiadási céllal. Bázélben Lucianus név alatt tartózkodott, ami a Calvinus név anagrammája, megcserélt betűkkel. Itt fejezte be az Instituto első változatát.

1533-1534

Menekülés barátjához, Louis du Tillethez Angoulemebe, ott tanulmányozza a teológiai irodalmat. Végérvényes megtérése Jézus Krisztushoz, csatlakozás a reformációhoz. Erről később egyik zsoltármagyarázatában így írt: „Olyan keményen szívem ütött a pápaság pogánysága, hogy alig tudtam magamat ebből a mélységből kirángatni. Isten mégis, a fiatalságom ellenére annyira megkeményedett szívemet váratlanul megtérésre vonta... Az igazi kegyesség jó ízével betöltekezve, olyan féltékenységre gyulladtam, hogy a tanultságban én is tegyek előrehaladást, hogy ezért

maradék óráimat erre fordítottam, miközben egyéb tanulmányaimat kissé elhanyagoltam...”.

- DrBL -

A Lónyay Gimnázium

A református identitástudat erősítése céljából a XX. században több református iskola falát történeteket ábrázoló falfestményekkel díszítették. Debrecenben, 1938-ban, Gáborjáni Szabó Kálmánnak a Református Kollégium alapítása 400. évfordulójára készített freskója csak az iskola történetéből mutat be egy-egy jelenetet, de nem kívánja az egész reformáció történetét szemléltetni.

A Budapesti Református Gimnázium (1952–1993 között megszüntetve) 1859-től először a Kálvin téren, 1888-tól a Lónyay utca 4/c szám alatt működött. A mai iskolaépület 1941–1943 között épült a Lónyay utca 33-35. szám alatt.

Az enyhén klasszicizáló, modern stílusú épületet Padányi Gulyás Jenő és Tóth Imre tervezte.

A tornaterem felett az I.-II. emelet légterének megfelelő helyen került megépítésre a díszterem, amelynek földszintjén 624 személy számára volt ülőhely, karzatán pedig az énekkar számára fenntartott emelvényen kívül 240 ember fért el.

A fakazettás mennyezet és a nagy ablakok a díszteremnek templomi jelleget kölcsönöztek.

A gimnázium felavatása alkalmával Makkay Miklós a következőket írta:

„Az ezer embert is könnyen magába fogadó hatalmas terem két oldalán óriás ablakok bocsátják be a napfényt. Szemben a szószerék és az emelvény, felette a 17 méteres színes freskó. Középen látható a nyitott Biblia. Innen származik minden fény. Annyi értelme van mindennek, amennyire ebből a könyvből táplálkozik. Az iskolának is az a hivatása, hogy ennek a könyvnek a tartalmát ifjú lelkeken keresztül életté tegye. A diadalmas reformáció története elevenedik meg előttünk e freskón.”

A gimnázium dísztermének színpad felőli falfelületén került megfestésre Remsey Jenő Györgynek (1885–1980) a magyar reformáció történetét ábrázoló falképe.

A festő sokoldalú művészetét – nagyméretű olaj-, fal-, és üvegfépeit, szőnyegterveit, grafikáit – az angol preraffaelita művészeti mozgalom, az utópista szocializmus elképzelései, és a józan magyarságtudat gondolköre egyaránt jellemzi.

A reformáció történetét ábrázoló falfestmény alapszíne szürkés lila árnyalatú volt, az Istentől való elszakadást tükrözte, amelyre a megoldást Isten váltságterve alapján Jézus Krisztus jelentette.

A két mondatszalagban „Legyen világosság” kényelvű felirat található; idézet Mózes első könyvének a teremtéstörténetet leíró részéből, és utalás Jézusra, a „Világ Világosságára” (János evangéliuma 8,12).

A freskó közepén egy pulpitusra helyezett szétnyitott könyv, a Biblia látható, amelyen a görög ABC első és utolsó betűje olvasható, az A és az Ω, utalva a Megváltó szavára, hogy Ó a kezdet és a vég. A Biblia fölött két görög betűt találunk X és P, amely Krisztus nevének rövidítése, és amit két betű egymásra helyezett ábrázolásakor Christogramnak neveznek.

KÁLVIN ÉV – 2009

Freskója Luther és Kálvin alakjával

A régi magyar református művészetben nem találjuk nyomát a XP betűkből képzett Krisztus-monogramnak, amely viszont a római katolikus egyházművészetben nagyon elterjedt, mivel Nagy Konstantin római császárnak a hagyomány szerint álmában Krisztus e jelet mutatta meg és figyelmeztette, hogy „e jelben győzni fogsz!”

A Christogram az alfa és omega betűket tartalmazó nyitott Biblia fölé, az ábrázolás középpontjába került, mivel a freskót megrendelő Budapesti Református Egyházmegye vezetése feltehetően arra kívánta emlékeztetni a tanuló ifjúságot, hogy Isten engesztelt Fia, Jézus Krisztus az Atya Istennel egylényegű. Az 1930-as években a magyar református egyház életében lévő úgynevezett pozsonyi úti kereszt-vita hatására a Krisztusra mutató jelkép kiválasztásánál szempont lehetett az is, hogy a kereszt bármely típusának ábrázolását kerülni kívánták.

A középben lévő, fénysugarakkal körülvett Bibliától jobbra Luther Márton, balra Kálvin János alakja látható, aki mellett Zwingli áll. Az alkotás érdekes kompozíciós megoldása a két fő alak különböző, sokatmondó testtartása: Kálvin felemelt bal kézzel a Christogramra mutat, a másik kezében egy kapcsoló könyvet tart, ruházata a hagyományos, hosszú köpeny fölé vett prémes kabát. Zwingli alakja mellett I. Rákóczi György vörös színű ruhába öltözött alakja, az ő oldalán felesége, Lorántfy Zsuzsanna áll, aki kezét védelmezően gyermekei vállán tartja. A háttérben egy középkori eredetű (feltehetőleg erdélyi) templom látható. A fejedelmi házaspár előtt a debreceni nagytemplom és a kollégium régi épülete, amely mellett egy zöld vászonnal leterített asztalon nagyméretű könyvet (a Bibliát vagy az Öreg Graduált) olvassa két reformátor. A Debreceni Református Kollégium mellett az asztalterítón a Magyarországi Református Egyház címere látható.

E jelenetek alatt középben I. Rákóczi György (1630-1648 erdélyi fejedelem) jelmondata található: NEM AZÉ, AKI AKARJA, SEM NEM AZÉ, AKI FUT, HANEM A KÖNYÖRÜLŐ ISTENÉ. RÓM. IX. 16.

Kardot ragadnak „a nemzet lelki szabadságáért” harcolók az ezt követő jobb szélső ábrázoláson. Az egyik lovas zászlót tart a következő felirattal: Pro Christo et Patria.

Lent egy lobogó máglya érzékeltette a százados szenvedéseket, ezt a máglyát veszik körül „hitünk hősei és nagyjai”.

A freskó jobb alsó részén Bethlen Gábor jelmondata olvasható: „HA ISTEN VÉLÜNK, KI CSODA ELLENÜNK?”. A magyar szabadságharcokban „részt vett” költőket, írókat láthatunk a máglya mögött balra; az első kettőnek a keze össze van láncolva. A máglyától jobbra kezükben könyvet tartó menekülésben lévő diákok vannak ábrázolva.

A freskó bal oldalának alsó részén van feltüntetve a következő felirat: „BOLDGOK, AKIK HÁBORUSÁGOT SZENVEDNEK AZ IGAZSÁGÉRT.”

Az idézet fölött a baloldali falat „szinte egészen betöltötte a megláncolt gályarabok és szíjra fűzött fogoly prédikátorok sokasága”. Az ellenreformáció és a török rabság képei ezek.

A háttérben, a felhőkön a Kálvin téri református templom és a Lónyay utcai gimnázium 1888–1943 között használt neoreneszánsz épülete, mint egy látomás jelenik meg. A felhők alatt jobbra a Dunamelléki Református Egyházkerület címerét találjuk.

Luther és követői háta mögött egy Christogrammal díszített nyomdaprés és az azon dolgozó munkások mellett Károli Gáspárnak első teljes, magyar nyelvű Bibliát magasba tartó alakját láthatjuk.

A freskón olvasható szövegeket feltehetően Szabó Imre, a Budapesti Református Egyházmegye esperese fogalmazta meg.

Szabó Imre magyarázata: „AZ ÉLŐ IGE KIÁRADÁSA A MAGYAR REFORMÁCIÓ TÖRTÉNETE. A LÉLEKBŐL NYERTE A TÖRTÉNELEM VÉRES MEGPRÓBÁLTATÁSAIBAN ELGYÖTÖRT NEMZET LELKÉNEK MEGUJHODÁSÁT. AZ EVANGÉLIUM MÉLYSÉGEIN MEGUJULT HITÉBŐL A NEMZET UJ ERŐT MERITETT, S A SZENVEDÉSE, TÖRÖK RABSÁG ÉS A GÁLYÁK RABSÁGAI KÖZÖTT SZÁLLTAK ZSOLOZSMÁI AZ ÖRÖK ÉLET ISTENÉHEZ. E SZELLEM SZÜLTE A NEMZET LELKI SZABADSÁGÁÉRT VIVOTT HARCOK HŐSEIT: A RÁKOCZIAKAT, BOCSKAY ISTVÁNOKAT, THÖKÖLY IMRÉKET, BETHLEN GÁBOROKAT; VILÁGOSÁG ÉS ÉLET FAKADT MINDENÜTT NYOMÁBAN, ISKOLÁK, TEMPLO-

MOK, A SZELLEM ÉS A SZERETET VÁRAI KELETKEZTEK, S A MÁGLYÁRA HURCOLT MÁRTÍR PAPOK LELKÉBŐL A MAGYAR KULTÚRA LEGNAGYOBBJAI: ARANY, PETŐFI, JÓKAI, KÖLCSEY, TOMPA, ADY, S A BÓLYAI- AK NYERTEK MEGUJULT HITÜKET, S A MAGYARSÁGNAK IS ÖRÖK DICSŐSÉGET SZERZŐ LELKISÉGÜKET, EZEKET AKARTA A BUDAPESTI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE A GIMNÁZIUM TANULÓIFJUSÁGA ELÉ TÁRNI LÁTHATÓ MODON IS, MIKOR A DÍSZTEREM NAGY FALKÉPÉT AVATOTT MŰVÉSZI KÉZZEL MEGFESTETTETTE.”

A freskó alsó részén két oldalt egy-egy zoltártábla volt elhelyezve. Az énekszámokat tartó táblák alatt egy-egy ajtó nyílt.

Amikor a dísztermet kosárlabdapályává alakították az 1970-es években, a freskó megsemmisült. Jelenleg tervbe van véve a helyreállítása, amelyet a gimnázium öregdiákjai kezdeményeztek. Addig a lépcsőházban található másolata látható a gimnázium épületében.

Reméljük sikerül az iskola öregdiákjainak terve, és szép összefogással újra látható lesz a díszteremben a freskó.

Millisits Máté

„Virágszombati” Konferencia

A Dunamelléki Református Egyházkerület 2009 április 4-én Kiskunhalason, 11 órai kezdettel tartja 29. Egyházkerületi Presbiteri Konferenciáját a Kiskunhalasi Szilády Áron Református Gimnáziumban (Kossuth u. 14.). A konferencia témája: a presbiterek szolgálata a szórvány-egyházközségeken. Előadást tart *Bereczky Ildikó* harkányi és *Kósa István* szanki lelkipásztor, korreferátumot ad *Varjas László* molványi presbiter. A konferencia úrvacsorás istentisztelettel zárul a kiskunhalasi református templomban, ahol *Hegedűs Béla* esperes hirdeti az Igét.

Főgondnokként és vecsésiként Krisztus ügyéért (I.)

Minden gyülekezetben vannak örömteli és kevésbé örömteli események. A hitben járó ember Isten rendelésének tekinti, hogy születésünk után az elmúlás felé tartunk. Mégsem örömteli esemény, ha egy gyülekezet lelkészét hazahívja a Teremtője, mint **Czövek Olivért**, a vecsési reformátusok 21 éven át hűséges és egész életében közmegebecsülésnek örvendő lelkészét. Ugyanakkor nagy kegyelem, hogy a gyülekezet élete minden ilyen pillanatnyi akadály után is a Krisztus által vetett alapon folyhat tovább. Ehhez azonban a Krisztus ügyének erőshítű szolgálóira, órállóira van szükség. Ilyen órállója a Magyar Református Egyháznak, és benne a vecsési gyülekezetnek **Szabó Dénes** gondnok, akit immár a második ciklusra is megválasztottak a Délpesti Református Egyházmegye főgondnokává. Ez nemcsak elismerése az üveges kisparosként és gyülekezeti világi vezetőként szolgáló Szabó Dénesnek, de nagy kegyelmi ajándék is, amely által megtapasztalhatja az egész egyházmegye örömeit-gondjait is Törteltől Ráckeveig, Kiskunlacházától Nagykőrösig, Szolnokig. Erről beszélgettünk az újjá választott főgondnokkal.

– Vecsésen a területi szétszórtság és a világi kísértések, a magyarságban való gondolkodást bénító médiumok miatt sem könnyű feladat a református hívek összefogása, a gyülekezeti misszió végzése. Mit jelent ez Krisztus szolgálaként egy főgondnok számára a 48 gyülekezetet átfogó Délpesti Református Egyházmegyében?

– Ezt a feladatot sokféleképpen értelmezik az emberek. Van, akik úgy gondolják, csak tervezés, szervezés, szakember- és pénzkérdés az egész. Némely szektás közösség olyan módszerekről áradozik, amelyekkel évente meg lehet kétszerezni a gyülekezet létszámát. Be kell ismernem, mi másként látjuk! Hittel valljuk, hogy a gyülekezet élő közösség, amelynek a feje maga Jézus Krisztus, tagjai a hívek, akikben Isten Szentlelke gerjeszti fel a hitet az evangélium hirdetése által. A Krisztus ügyét képviselő órálló és benne erős hittel bízó keresztyén ember is lehet az evangélium továbbadója, így a gyülekezeti misszió hasznos munkása. A Krisztus-hitben rejlik a keresztyén misszió alapja, mert ily módon eljuthat az Ige oda is, ahol nincs lelkész, vagy nem lehet jelen más elfoglaltsága miatt. Ilyen alkalmak a házi istentiszteletek, bibliórák, beteglátogatások, szeretetklubok, keresztyén házaspári-, nőszövetségi-, és asszony-körök, amelyek az egyházmegye legtöbb gyülekezetében, így Vecsésen is élő közösségek. Látnunk kell azonban azt is, ha szolgálai mivoltunkból a mi Istenünk és az Ő Fiának Úr volta nem válik láthatóvá, akkor ott valami nincs rendben. Ezért legyünk olyan szolgálak, akik minden körülmények között örvendező hálaadással végezzük a missziói feladatokat, és a Krisztushoz, mint örömforráshoz vezetjük a gyülekezet eltévedt, vagy megfáradt tagjait. Pál apostol intelmét kell szem előtt tartanunk: „Vigyázz a szolgálatra, melyre vállalkoztál az Úrban, hogy azt betöltsed!” (Kol 4,17) Ha az egyház és tagjai nem hirdetik az evangéliumot, nem tudják az embereket elvezetni Krisztushoz, hogy Tőle bűnbocsánatot nyerjenek, és Őt újjászületve szolgálják. Fontos, hogy mindnyájan halljuk az intő szót: „Ébredj fel, és erősítsd meg a többieket, akik halódóban vannak, mert nem találtam cselekedeteidet teljesnek az én Istenem előtt.” (Jel 3,2). Csak a Szentháromság Isten segítségével

mondhatjuk el mindenkinek: Jézus szeret téged, Jézus meghalt érted, Jézus feltámadt érted, Jézus visszajön majd érted, hogy az Ő országába juss! Nincs okunk a félelemre, hiszen Jézus maga mondja: „*Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, karjaimba zártalak, enyém vagy.*” Sok tennivalónk van azért, hogy a református ének szerint egy lélekért se érje vád a lelkészeket, gondnokokat, presbitereket, a misszióban nehéz körülmények között is Istennek tetsző munkát végző testvérek seregét. Sajnos a reformátusoknak is a legnagyobb feladatot a fiatalabb, a világ által elsodort korosztályok gyülekezeti életbe vonása, hitük és magyarságtudatuk erősítése jelenti. Méltó és illő tehát, hogy az egyházmegye gyülekezeteinek órállói Isten előtt megálljanak, hálaadással megköszönjék Urunknak, hogy van még gyülekezet, amelyet Krisztus a tulajdon vérével szerzett, és minket az Ő munkatársává fogadott! A kálvini hit abban ad világos felismerést, hogy Jézus Krisztus engem és mindnyájunkat az Ő ingyen kegyelméből minden bűnemtől megszabadított, nekünk új és örök életet ajándékozott, amiért hálából önként odaszánom életemet az Ő szolgálatára. Imádkozunk tehát, hogy az élő Isten az Ő Igéje és Szentlelke által elevenítse meg egyházainkat, magyar nemzetünket, s benne a mi életünket is.

– A súlyos gazdasági válság kihat-e a gyülekezetek életére és az emberek Krisztus-hitére is?

– Kétségtől hatással van a gyülekezetek életére és az emberek hitére is. A keresztyének életében azonban Isten rendelése szerint mindig is voltak jobb és kevésbé jó időszakok. Ha a római és a későbbi keresztyénüldözésektől kezdve áttekintjük a gyülekezetek sorsát, az emberek Krisztusba vetett hitének tartósságát, megállapíthatjuk, hogy a történelem során mindig is voltak ilyen próbatételek. A török által három részre szakított vagy az Osztrák Birodalom által elnyomott Magyarországon, majd a trianoni diktátum által meghúzott határokon innen és túl még a legvadabb diktatúrák és a szovjet megszállás idején is voltak ébredési időszakok. Minden elnyomás és sátni törekvés ellenére épült, gyarapodott a Krisztus egyháza, és az emberek Krisztusba vetett hite is. Azt azonban látnunk kell, hogy az elmúlt hatvan évben olyan mértékben meggyengült a keresztyén/keresztény hit, hogy a mostani munkanélküliséggel, megélhetési gondokkal terhes időszak nem csak anyagilag, de lelkileg is nagy megpróbáltatást jelent a magyarság számára, felekezetre való tekintet nélkül. Ez nem csak a gyülekezetek napi anyagi helyzetét, de a gyülekezetek lelki erejét is támadja. Egyházmegyénk gyülekezeteiben járva jó alkalom nyílik a bizonyoságtételre. Lelkipásztor beiktatások és hálaadó istentiszteletek alkalmával elmondom, hogy Jézusra nézzünk, s Benne bízunk, mert Ő azért jött, hogy megkeresse és megtartsa a bűnösöket, mindnyájunkat. Láthatóvá kell tennünk a testvérek számára azt a lelki gazdagságot, amihez érdemeink nélkül juthatunk, és másoknak is tovább adhatunk belőle. Látnunk kell azt is, hogy olykor napi gondot jelent a gyülekezetek közüzemi számláinak kiegyenlítése, a lelkészek bérének fizetése. Örömmel mondhatom el, hogy az ilyen válsághelyzet ellenére is szépen gyarapodott a Délpesti Egyházmegye.

In Memoriam Balla Tibor

Az Úr hazahívott újból egy drága életet, akitől a gyászoló és reménységet hordozó testvéri szívek – egész Budapestről és szerte az országból – a Bp.-Szabadság téri templom falai között búcsúztak el.

A vigasztalás Igéit *dr. Hegedűs Loránt* ny. püspök végezte a 27. zsoltár 4. verse alapján: „**Egy dolgot kérek az ÚRtól, azért esedezem: hogy az ÚR házában lakhassam egész életemben; láthassam, milyen jóságos az ÚR, és gyönyörködhessem templomában.**” A búcsúvétel végén *Kertész Péter* rákosszentmihály-sashalmi lelkipásztor, valamint *Dr. h.c. Szabó Dániel*, Szövetségünk elnöke emlékezett meg közös szolgálatukról és az elnyert áldásokról.

A Magyar Református Presbiteri Szövetség tiszteletbeli elnöke, aki egyházi életünk és a presbiteri szolgálat bibliai és szervezeti megújulásának kiemelkedő munkálója és személyisége volt, 81 évet kapott földi pályáján az Úrtól.

Az uradalmi, majd állami gazdasági gépész édesapa indításában ő is a műszaki pálya iránt érdeklődött. A nyíló lehetőségek, a repülőiskolai képzés felé, majd a Pápai Repülő Osztag kötelékéig juttatták. A következő állomás már az orosz hadifogság volt, melyből Isten hatalma és kegyelme rövid időn belül és csodás úton szabadította ki.

A háború utáni években már műszaki középiskolában tanul és érettségizik, s közben Isten egyre jobban megnyitja szívét az Úr Jézus Krisztus evangéliumának befogadására. Ezekben az években bontakozott ki a magyar református ébredés is, benne számtalan belmissziói szervezettel, melyek közül különösen a CE Szövetségben, a Keresztyén Ifjúsági Szövetségben és a Soli Deo Gloria ifjúsági egyesületben talált testvérekre, lelki othonra és kapott szolgálatokat is.

Az Úr új célok felé fordította életét és a műszaki pálya helyett ebből a lelki háttérből a Pápai Református Teológiai Akadémián kezdte el tanulmányait. Teológus életét itt, az intézet 1951-ben történt erőszakos bezárásával befejeződött és az össze-

vonások után a Budapesti Református Teológiai Akadémián folytatódott. Innen viszont egy év múlva kizárták a pápai Teológia érdekében tett megnyilatkozásaiért. Isten kegyelme továbbra is megtartotta hűségét egyházunk és gyülekezeteink iránt, de el kellett fogadnia az egyház intézményeibe is betörő politikai hatalom döntését. Érthetően nagyon elmarasztalt, hátrányos helyzetből kellett új indulási lehetőséget kérni az Úrtól, mely többszöri elutasítás után a Kandó Kálmán Műszaki Főiskolán adatott meg.

De Pápa nem csupán hátrányos helyzetet jelentett, hanem a teológiai ismeretek mellett Isten itt ajándékozta meg *Nagy Eszterrel* – teológiai hallgató társával –, akivel 1954-ben kötöttek házasságot, s lettek most már együtt Isten országának fáradhatatlan munkásaivá.

Diplomája megszerzése után 1965-ben a Budapesti Postaigazgatóságra hívta meg az akkori postaigazgató, ahol nyugdíjba meneteléig – 1988. végéig – előbb beruházási-, majd fejlesztési osztályvezetőként dolgozott, és mint posta műszaki főtanácsos búcsúzott munkahelyétől. Ezt megelőzően viszont 13 évig – 1952-től – a Hőtechnikai Tervező Irodánál volt alkalmazásban.

A nyugdíjas évek újabb kihívással és feladatvállalással kezdődtek, a Postások Szakmai Egyesületének megalapításával, és 10 éven át folyó vezetésével. Erre a feladatra – mint legalkalmasabbat – a legfelső postai vezetés kérte fel. A pályakezdés idejétől annak végéig – és az élete végéig – párhuzamosan és egymást átfedve volt jelen Balla Tibor szívében és egész világában az Úr, az Ő egyházáért és a presbiterekért történő fáradozás.

A Bp.-Szabadság téri Református Egyházköztségben 1960-ban választották meg presbiternek, majd itt volt gondnok és főgondnok is. A történelmi változások utáni új ciklusban a Bp.-Északi egyházmegye gondnoka, zsinati póttag, majd zsinati rendes tag. Alkotó tagja az egyházkerületi közgyűlésnek, később tanácsosa is. Lakóhely változtatás után a Bp.-Rákosszentmi-

hályi gyülekezetnek lett presbitere, majd főgondnoka.

A Magyar Református Presbiteri Szövetség újraindulásakor annak szervező-alapító tagja, majd titkára, főtáskára, ügyvezető elnöke, elnöke és utóbb tiszteletbeli elnöke. Betöltötte a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata presbiteri bizottságának elnöki tisztét is. Küldetésének érezte a munkatársak csapattá szervezését, lelkipásztorok és presbiterok igyeleg egymást megértő, támogató kapcsolatának munkálását. *Fáradozásainak maradandó belmissziótörténeti jelentősége van.*

Megjelenése mindenütt áldást és rangot jelentett és szeretetet sugárzott, akár a MRETZs szétszóró népünket a történelmi változások után először összegyűjtő fáradozásaiban, akár a MRVSz evangéliumi világtalálkozóin volt jelen. A felelősség növekvő körei mindig az Úrral való kapcsolatából indultak, szeretett családján hullámoztak tovább, de egyházunk felségvizein sem haltak el, hanem elérték a társadalom és nemzet távoli öbleit is.

Egyházi, szövetségi megnyilatkozásainkon túl azért fontos néhány mondatot idéznünk a Postások Lapja megemlékezéséből: „*Halálának híre mindnyájunkat megdöbbsentett. Nem csak volt munkatársait, barátait, hanem közelebről minket, a Postások Szakmai Egyesületének tagjait... egyike volt azoknak a postai szakembereknek, akiknek minden cselekedetét áthatotta a posta intézménye iránt érzett felelősségtudat, s mindezt szerényen, csendben, a maga sajátos, megfontolt stílusában, de mégis határozottan képviselte...*” Majd bámulatos munkavégzéséről, fáradhatatlanságáról ezt olvashatjuk: „*Annak ellenére, hogy a Református Egyház keretein belül is magas funkciót töltött be s megbecsült tagja – elnöke – volt a Presbiteri Szövetségnek.*” (dr. Oláh László)

Hogyan volt ez lehetséges? Úgy, hogy mindenét, amije volt – feleségével együtt – mérnök és teológiai professzor fiát, orvos menyecit, 6 fiú- és 3 leány unokáját, idejét, erejét mind az Úr tulajdonának tekintette, melyeket meghatározott időre ajándékba, sáfárságra kapott.

Valaki átment közöttünk, valaki munkálkodott velünk, valakiben jelen volt közöttünk az Úr és nyomot hagyott a lelkünkben, a Szövetségünkön, egyházunk életén. Ne engedjük elmosódni! **DRhcsZD**

KÖZGYŰLÉSÜNKRŐL

A Magyar Református Presbiteri Szövetség éves közgyűlése

Március 7-én tartotta Szövetségünk évi rendes közgyűlését, amelyen mintegy 142 küldött és számos meghívott vendég volt jelen. A közgyűlést megnyitó áhítaton *dr. Márkus Mihály*, a Dunántúli Református Egyházkerület 18 éven át volt püspöke szolgált. A közgyűlést köszöntötte *dr. Fabinyi Tibor* professzor az evangélikus, *dr. Kovács Géza* professzor, a baptista, *Durkó Albert*, az Alliansz Egyesület, *Bacskey Bálint*, a Bethánia CE Egyesület, *Simonfalvy Lajos* professzor a pünkösdi gyülekezet részéről, valamint számosan mások, írásban vagy szóban.

Kedves színfoltja volt a közgyűlésnek, amikor *dr. Ritoók Pál* ügyvezető elnöki tisztségét megszüntével oklevelet vett át, továbbá amikor két, miskolci és diósgyőri (roma) család adott színvonalas műsort szavalatokkal, énekkari és zeneszámokkal.

A közgyűlés elfogadta a Szövetség tavalyi zárszámadását, idei munkatervét és költségvetését, valamint módosításokat fogadott el a Szövetség Alapszabályában, Szervezeti és Működési Szabályzatában és Számviteli politikájában. A költségvetéssel kapcsolatban felhívta a tagság figyelmét arra, hogy a tagdíjon felül, adományokkal is szolgálják a Szövetség céljait, mert a múlt évben is hozzá kellett nyúlni tartalékaihoz.

Fontos része volt a közgyűlésnek, hogy azon néhány határon túli egyháztest (Erdély, Királyhágómellék, Szerbia) meghívott képviselői, továbbá egy, az USA-ban lévő magyar református (presbiteriánus) egyházakat meglátogató testvérünk, beszámoltak helyzetükről, örömeikről és problémáikról.

A közgyűlésről a Magyar Televízió vallási műsorok szerkesztősége és a Reformátusok Lapja is riportot készített.

A közgyűlés 12 pontban fogadott el határozatokat. Részletes beszámolóink a következő lapszámokban jelennek meg.

Határozatok

1/2009. Kgy. A közgyűlés az elnökség beszámolóját a 2008. évről elfogadja és ahhoz az alábbi határozatokat fűzi.

2/2009. Kgy. A közgyűlés Isten iránti hálával állapítja meg, hogy a presbiterekkel való foglalkozás eredményét egyházunk vezetői elismerték, bár az messze elmaradt célkitűzéseinktől. Reményét fejezi ki, hogy az ez évtől munkálkodó, újonnan választott egyházkormányzat, melynek munkájára Urunk gazdag áldását kéri, megérti és támogatja céljainkat. Hangsúlyozza, hogy a Szövetség munkájához lelkipásztorok, presbiterok, egyháztagok lelkében olyan változásoknak kellett végbemenniük, amelyet csak Isten tud elvégezni.

3/2009. Kgy. A közgyűlés az előterjesztett munkatervet elfogadja. Ez évben is kéri azokat a területi szervezeteket, amelyek még munkatervüket nem készítették el, hogy azokat 2009. március 31-ig készítsék el, és terjesszék az elnökség elé. Az elnökség ennek alapján tegye közzé a Szövetség 2009. évi eseménynaptárát.

4/2009. Kgy. Megállapítja, hogy a bizottságok munkája sokban javult, de további aktívabb munkára ösztönzi azokat, mert sok helyen egy-egy ember vállán nyugszik minden munka. Ezért felszólítja az elnökséget is, hogy az elnökségen belül is erősebb legyen a munkamegosztás, figyelemmel arra, hogy a 2009. évben várhatóan jelentősen kiszélesedik együttműködésünk a határon túli testvér-szövetségekkel is.

5/2009. Kgy. A közgyűlés a Felügyelő Bizottság előterjesztése alapján elfogadja a Szövetség 2008. évről szóló zárszámadását és egyszerűsített éves beszámolóját a mérleggel és az eredmény-kimutatással, amely szerint a Szövetség kiadásai 2008-ban 11 446 001 Ft-ot, bevételei 11 135 594 Ft-ot tettek ki. A Szövetség készpénzvagyonja 2008. december 31-én 2 258 392 Ft volt, amelyből folyószámlán 2 255 309 Ft (ebből lekötve 1 000 000 Ft) és a pénztárban 3083 Ft volt. A készletek értéke 407 820 Ft, így

Dr. Ritoók Pál köszöntése

Testvéregyházak képviselői

JELENTJÜK

a Szövetség összes forgóeszköze 2 666 212 Ft. A közgyűlés megállapítja, hogy a kiadások és bevételek különbsége a készpénzvagyon csökkenését okozta, ami főként az irodaszerek és a bankköltségek drágulása, valamint a nemzetközi konferencia kiadásai miatt következett be. Isten iránti hálával és a gazdálkodásért felelős személyek iránti köszönettel állapítja meg Szövetségünk, hogy a mi Urunk 2008-ra is kirendelte a szükséges anyagiakat a munkához.

6/2009. Kgy. Az előző pontban foglaltak nem teljesültek volna, ha Isten nem indítja meg a szíveket, és nem részesítik adományban Szövetségünket, hisz ma nincs olyan társadalmi szervezet, amely ne elsősorban az adományokból élne. Ezért köszöni meg a közgyűlés a Magyarországi Református Egyház Zsinatának a kapott 600 000 Ft támogatást, a Dunamelléki Református Egyházkerületnek a 600 000 Ft támogatást, a Fundament Alapítványnak a 456 492 Ft, Hajdú Ildikónak a 100 000 Ft, Kohán Józsefnek a 100 000 Ft, Kovács Zoltánnak a 100 000 Ft, a Bp.-Budahegyvidéki Református Egyházközségnek a 30 000 Ft támogatást, dr. Viczián Miklósnak a 25 000 Ft támogatást, az szia 1%-ot a Szövetségnek ajándékozóknak a 143 834 Ft támogatást és azt a további mintegy 164 000 Ft-ot, amelyet tagjaink, egyházközségek és egyházmegyék adtak Szövetségünknek.

7/2009. Kgy. A közgyűlés a Felügyelő Bizottság véleménye és az elnökség erre vonatkozó előterjesztése alapján elfogadja a Szövetség Számviteli Politikájának módosítását, amelyre a Presbiter c. lap előfizetési díjairól történő, a Szövetséget terhelő számlaadási kötelezettség, és az utazási költségek elszámolásának szigorítása miatt van szükség.

8/2009. Kgy. A Szövetség megköszöni a Presbiter felelős szerkesztőjének, dr. Békefy Lajosnak és hitvesének, valamint a szerkesztőbizottság tagjainak áldozatos munkáját, amelynek nyomán változatlanul magas színvonalon jelenik meg a Presbiter c. lap. Különösen értékeli ezt azért, mert a felelős szerkesztő számos más felelősségteljes szolgálatot végez Isten dicsőségére és Magyarországi Református Egyház javára. Ugyanakkor a lap terjedelmének megnövekedésével járó munkatöbbletet vállalva, magának is fogadta az elnökség azon törekvését, hogy lapunkban helyet adjon a határon túli testvér-szervezeteknek ahhoz, hogy hírt adjanak magukról. Ezzel kapcsolatban, a közgyűlés jóváhagyja az elnökség azon döntését, hogy a megnövelt terjedelem és az emelkedő költségek miatt az éves előfizetési díjat 1800 Ft-ban állapította meg.

9/2009. Kgy. A közgyűlés jóváhagyja a jogtanácsos előterjesztését a Szövetség Alapszabályának és Szervezeti és Működési Szabályzatának a módosításairól, amelyeket a Szövetség szervezetének fejlődése tett szükségessé és azokat a Szövetség minden tagjára nézve kötelező érvénnyel elfogadja. A Szövetség mindent megtesz azért, hogy az ifjúsági bizottság működésének feltételei megteremtődjenek és az ismét megjelenjen az alapszabályban.

10/2009. Kgy. A közgyűlés a Szövetség 2009. évi költségvetését 10 380 000 Ft kiadási és ugyanakkora bevételi összeggel állapítja meg, azzal a kikötéssel, hogy az elnökség törekedjék az országos konferencia költségeit annak színvonal-csökkentése nélkül mérsékelni. Ugyanakkor felkéri tagjait, az egyházközségeket, az egyházmegyéket és az egyházkerületeket, hogy ezt a nagy jelentőségű konferenciát anyagilag támogatni szíveskedjenek, ill. segítsenek olyanok felkutatásában, akik a konferenciát nagyobb összeggel támogatni tudják.

11/2009. Kgy. A közgyűlés Isten iránti mély hálával emlékezik azokról a testvéreinkről, akik az elmúlt évben távoztak a minden élők útján. Így hálát ad Balla Tibor tb. elnök, dr. Lévy Botond, a debreceni területi szervezet elnöke, dr. Papp Emil, alapító tagunk életéért és szolgálataiért.

12/2009. Kgy. A közgyűlés megköszöni dr. Ritoók Pál ügyvezető elnökünk áldozatos munkáját, és azt, hogy a múlt évben, megromlott egészségi állapota ellenére vállalta mandátumának egy évvel való meghosszabbítását, és örömmel üdvözli beválasztását a konkrét funkció nélküli elnökségi tagok sorába. Kéri Urunkat, hogy adjon erőt neki ahhoz, hogy a Szövetség továbbra is igénybe vehesse sokrétű tudását, tapasztalatait a Szövetség munkájának irányításában.

Délvidéki üzenet

Erdélyi hang

Borkó Juliánna kopácsi népi prófétanő éneke

1. Jézus, fényes csillagom,
Magam néked átadom.
Fogjad gyenge kezemet,
Vonj magadhoz engemet.
2. Lelkem csak Téged szeret,
Nem lehet el nélküled.
Távozzatok bűn, világ;
Szívem Jézusomra vágy.
3. Hittel nyúlok utánad.
Érintsem bár ruhádat
Meg gyógyulnak sebeim;
Felszáradnak könnyeim.
4. Nincsen másban vigaszom.
Nálad terhem lerakom.
Boldog akkor lehetek,
Ha öledben pihenek.

(A Buzgóság c. gyűjtésből, Kopács, 1928.)

„Minden gondolatunkkal kitárjuk szívünket”

A Kálvin-évhez, azaz reformátorunk születése 500. évfordulójához méltó, hogy PRESBITER című lapunk 2008. évi szolgálatának az értékelését, illetve 2009. évi terveinket egy Kálvin-idézettel indítom: „Egyenesek vagyunk akkor, ha nincs bennünk semmiféle színlelés vagy képmutatás, hanem olyanoknak mutatjuk magunkat kívülről, amilyenek belülről vagyunk, amikor egyetlen zug sincs szívünkben, ahol Isten elől el akarnánk rejtőzködni, sőt inkább minden gondolatunkkal kitárjuk szívünket” (CR 34,27). Tehát: egyenesség szóban és írásban, külső-belső egység, gondolat és szív kölcsönössége és kitarulkozása – ma így fogalmaznánk: értelem és szív, hit és gondolkodás egysége. Igen, ezt a drága kálvini örökséget kívántuk írva-íratlanul átvenni, megélni, átadni 2008-ban, attól a még drágább igei áldástól vezetve, amit Pál apostol a 2. Korinthusi levél végén, a 13,13-ban így fogalmazott meg: „Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, és az Istennek szeretete, és a Szent Léleknek közössége mindnyájatokkal”. Ebben a triadikus, (szent)háromságos formulában szó van a kegyelemről, a szeretetről, és a Lélek közösségéről, közöltetéséről. E három hatékony működése nélkül nem lenne lapunk, de még csak életünk, egyházunk, házunk, oly sokféleképpen megpróbált hazánk, lelki otthonunk, gyülekezetünk sem. Hálával teszünk bizonyosságot arról, hogy Ő formálta 2008. évi lapszámaink minden mondatát, közlését.

Ez a kegyelem, szeretet és közösségteremtés sokszorozódott meg lapunk révén is, akár a 6 szám 96 oldalán, akár a 227 írásban és a 113 kép közvetítésével. Átlagban számolva, ez azt jelentette, hogy a 6 szám összes nyomtatott példányát, a mintegy 18 000 példányt véve alapul, 18 000x96 szent impulzust közvetíthetett a Presbiter Urunk kegyelméből, Isten szeretetéből, a Lélek közléseiből és közösségformáló érintéseiből. Ez pusztán matematikailag tekintve is 1 728 000 isteni indítást, példát, ösztönzést jelentett, s vajon mennyi lehetett ennek a szívbeli visszhangja? Istenünk tudja csak egyedül! De áldott legyen érte szent neve, hogy ebben a felülről jövő üzenet-, és inspiráció áradatban szolgálatára méltatott mindannyiunkat, tollforgató és lapolvasó, lapkészítő, és lapterjesztő testvéreinket egyaránt! Erre a szentháromságos inspiráció-özönre szükségünk is volt a 2008-as esztendőben, a Biblia Évében, amit lapunkban kiemelten két rovat állított folyamatosan presbiterieink látószögébe: a *Mikó László* testvérünk által írt Biblia Éve 6 írása, valamint a felelős szerkesztő által összeállított Csodálatos Biblia sorozatunk, benne 10 nemzetközi érdekességgel a Bibliáról (a nano-Bibliától a Manga-Biblián át a fríz csempebibliáig). Lapunk 17. évfolyama a Biblia üzenetének magyarázásával, áhítatok, bibliatanulmányok közlésével, konferenciák bibliai reflexióiig tartalmilag is kibontotta az Örök Igét, szövétnekének fényébe állítva egyházunk, népünk, gyülekezeteink és a magunk egyéni életét. A vezércikkek, a 38 tudósítás, konferencia-beszámoló, a 20 cikk, a 10 elmélkedés és vallomás, a 20 vers, 12 ima, a 19 Igére hangoló gondolat-futam, de rovataink is igyekeztek a Biblia Évét tartalmilag is ünnepelni. Felelős szerkesztőként hálás vagyok azért, hogy egyre több szerzőnk, író, tudósító, bizonyoságtévő presbiter testvérünk vett részt a lap megteremtésében, az összesen 340 írott és képi anyag összeállításában, amekkora számot még a 17 évfolyam alatt eddig egyetlen évben nem sikerült elérni. Ez azt mutatja, hogy a kegyelem valóban gazdagon munkálkodott bennünk és közöttünk, amiért méltó s tisztes dolog a Szentháromság egy örök Isten teremtő jelenlétének magasztalása és az erről való bizonyoságtétel alkalmas és alkalmatlan időben.

Örülök annak, hogy a 227 írott anyag mögött legalább 180 különböző testvérünk van, akik a bizonyoságtételnek ezt a formáját is próbálták felhasználni istenélményük, Krisztussal való bensőséges, igaz hitbeli kapcsolatuk, egyházszeretetük, magyarságuk, reformátusságuk kifejezésére. Ennyi értékes, értékőrző közlés csak megélt, igazi Krisztus-közösség folyamányaként jöhet létre. Mint ahogy azt is nagy dolognak tarthatjuk, hogy a mai magyar világrabló-mentalitású munkamoráljában, közéletében sem vezett el közöttünk az egymásra figyelő, egymást gazdagítani akaró imaközösség. Szerkesztőségünk minden egyes ülésének kezdetén és végén, s a Lélek titkos, de valódi rezonancia-húrjai révén kárpát-medencei lelki ölelések születtek, egymásért felelős és hálás könyörgések formájában. Az a lapkonceptió, amit szentháromságos Istenünk ajándékozott nekünk az indulás szép genezisében, visszaigazolta azt, hogy lapunkat nem emberi indulat, hanem isteni szándék indította újra. Ezért a koncepció ötös törekvési iránya maradandónak bizonyult. Ez az ötös: a küldetés, a hitvallásosság, a közösségépítés, a tájékoztatás és a megerősítés szolgálatra a PRESBITER minden inspirált betűjével (MiCoKIKo = misszió, confessio, komunió, információ, konfirmáció).

Ebben a Szentlélektől inspirált és felrajzolt koncepcióban szeretnénk 2009-ben is szerkeszteni kedves és szeretett lapunkat. Újabb két, nagy örömeinkre szolgáló évforduló, illetve esemény ad erre kiváltképpen való alkalmat: a KÁLVIN-ÉV2009, illetve az EGY-SÉGES KÁRPÁT-MEDENCEI REFORMÁTUS GENERÁLIS KONVENT, az egységes kárpát-medencei református egyház megalakulása. Előbbi új rovatokat hívott életre: a Kálvin élete képekben, a Kálvin tanításai, és a Kálvin-ábrázolások a Kárpát-medencében rovatot. Utóbbi esetében azzal a hatalmas lelki élménnyel és többlettel is számolhatunk, amit a májusi egységesülés magával hoz majd. Ennek ment szerényen elébe lapunk a szövetség elnökségének döntésével, hogy ez évi január-februári számunktól kezdődően plusz 4 oldalt hoz létre és finanszíroz a kárpát-medencei presbiteri élet, bizonyoságtétel, egyházörző, gyülekezetépítő helytállás megismertetése, közlése céljából. Köszönjük, hogy hűséges rovatszerkesztőink töretlen lendülettel róják soraikat sokak épülésére: a 20. századi gályarab-prédikátorokban, az Ige körül rovatban, a Magyar Presbiterben, a bibliai kvíz-sorozatban, a Magyar Presbiterben, a Nyitott szemmel rovatban, a Hétköznapi hitvallókban, a Szövetségünk Életében.

Dr. PhD Békefy Lajos
felelős szerkesztő

(A teljes cikk olvasható a MRE honlapján, www.reformatus.hu, Fórum rovat)

Kanadai beszámoló

A múlt számban olvasható thaiföldi és oroszországi látogatás között volt még egy nagyon elkötelező meghívásom, melynek kapcsán október végén, Kanadába kellett kiutaznom.

Ez az út, bár távoli világba, mégis első renden magyar református testvéreink közé vezetett, akiknek gyülekezetei Kanada teljes hosszában, Montrealtól Vancouverig feltalálható a két óceán között.

Az első nagyobb kiáramlás még a háború után történt, amikor első renden a háborúval Nyugatra sodródott tömegekből törekedtek új hazát keresni Kanadában, és letelepedni a már korábban kiszivárgott kisebb közösségek köré. A második nagy hullám érhetően az 56-os forradalom után érkezett, de még számukra is igen fontos volt, hogy gyülekezeteiket formáljanak, és templomokat, gyülekezeti otthonokat építsenek, vásároljanak.

Így református részről, mintegy 15 kisebb-nagyobb gyülekezet született, vagy töltődött fel, melyek szerveződésükben a Kanadai Presbiteriánus (református) Egyház testvéri támogatását élvezték. Ez a hatalmas, számtalan nemzetiséget és felekezeti szint is befogadó történelmi test nagyon átgondoltan és következetesen törekedett a teljes támogatástól a lábra-állásig eljuttatni a bevándorolt közösségeket.

A gyülekezet lelkipásztorai szintén itthonról érkeztek, illetve egyre többen Erdélyből, Felvidékről vagy a „nyugatosok” közül. A közösségek lelki arca azért részben a tagok öröksége, részben a szolgálattevők lelkülete, igei, lelki látása szerint alakult, és nagy eltéréseket mutatott. Azt is mondhatnánk, hogy ezekben a kicsi, elszórt egységekben pontosan leképződött itthoni, kárpátmedencei egyházi életünk arca. Az olykor nagyon erősen népegyházi, nemzeti, társadalmi szempontok mellett, vagy azokon belül örvendetesen jelen volt az az igei látás is, mely a gyülekezeti életet, szolgálatot az Úr Jézus Krisztussal való találkozás, gondozás és tőle kapott missziói megbízatás szempontjai szerint kívánta formálni. A nagy, befogadó kanadai egyház ezeket a különbségeket a maga módján igyekezett tolerálni és bizonyos távolságból szemlélni vagy gondozni.

A 10 ezer kilométer hosszan fellelhető közösségeink a rendkívüli távolságok miatt nem is tudtak egymással találkozni, s még a lelkipásztorok is alig-alig. Ennek ellenére kezdettől fogva volt olyan önszerveződésük, mely a helyi, egyházmegyei betagoaltság mellett egy „kis magyar református egyházat” alkotott, s mely a mai napig megmaradt, sőt erősödőben van és elismertséget nyert.

Ebben a szép összetartozásban legalább fél évszázad számos hűséges lelkipásztorának, gondnokának, presbiteriumának, s egész gyülekezeteknek az elkötelezett, imádkozó élete is benne van, kiket csak azért nem említünk most név szerint, mert menthetetlenül és akaratlanul is bántásokat ejthetnénk. A kanadai magyar reformátusoknak is megvannak a maga hitvallói sőt hithősei, akik egyszerre küzdöttek az irdatlan távolságokkal (egy-egy város 100 km átmérőjű is lehet), a hó és jégviharokkal, az elszeparáltsággal (egy-egy gyülekezet több ezer kilométerre lehet egymástól), az olykor otthonról hozott, de helyben is megjelenő bibliától idegen lelkülettel, az új nemzedékek nyelvi elvesztésével, vagy a gyülekezetek szinte családi vendégszeretetével gyorsan visszaélő, hűtlen, érdekeik után futó önös életekkel.

Nagyon meg kell becsülnünk őket személyükben és történelmi útjukban is, hiszen ezek az alig fészket rakó gyülekezetek mindent

megtesznek és megtettek azért, hogy erejükön felül segítsenek, támogatassanak egy-egy itthoni vagy a Kárpátmedencében vergődő iskolai, gyülekezeti, tanulmányi missziói kezdeményezést. Támogatásuk nélkül sok olyan intézmény meg sem született volna Kárpátalján és Erdélyben, mely ma a megmaradást és a jövőt hordozza. Csíha Kálmán, Tőkés László, Gulácsi és Horkay főtiszteletű püspök urak gyakran szóltak erről.

Rövidre fogva, ezek a közösségek most nyilván többnyire 50 évre tekintenek vissza, míg a Montreali Magyar Presbiteriánus Egyház 40 évre. Mivel itt testvérem *nt. Szabó Péter* a lelkipásztor, már korábban is többször szolgáltam közöttük, s innen kiindulva egész Kanadában is. Így kaptam meghívást most erre az ünnepi alkalomra. A templom falai között Montrealtól két nagyobb gyülekezet él, melyet a lelkipásztor személye és szolgálata köt egybe: egy magyar és egy bevándorló közösség, de több kisebb nemzetiségi gyülekezet is itt talált otthonra.

Mivel most testvérem a „moderátora” a magyar gyülekezeteknek, így a torontói kanadai magyar református lelkipásztorok találkozájára is meghívást kaptam, hol igehirdetéssel és előadással is szolgáltam. Nagy érdeklődéssel hallgatták lelkész testvéreim a Presbiteri Szövetségünkről szóló beszámolót és egy együttműködési tervet is megbeszélünk, illetve mindenkinek adtam az arany-füzetekből is, melynek további példányait postán küldjük ki. Hála Istennek, sok jelét láthattam lelkipásztoraink spirituális érettségének és sokirányú szolgálatainak.

Torontóban *nt. Vass Zoltán* lelkipásztor testvérünknek és gyülekezetének a vendégszeretét élveztük a nőszövetség buzgó fáradozásával egyetemben és emlékeztünk *nt. Seres Ödön* egykori lelkipásztor és felesége hűséges szolgálataira, illetve *nt. Mező Pál* atyai, gondozói szeretetére a korábbi időkben.

A montreali, számtalan áldozatos renoválási munka, missziói kézikönyvtár és Erdélyt, Kárpátalját is elérő támogatások mellett és intenzív gyülekezeti élet közepette, most mégis egyetlen sajátos szolgálatot kívánok megemlíteni, mely a montreali gyülekezet missziói lelkületének bizonyossága. Minden hónapban a templom környékének gondozatlan, otthontalan népe számára a gyülekezet ingyenes missziói vacsorát készít, melyen a gazdagon terített asztalok mellett az evangélium újjászüelő üzenetét is hallhatják, s mindig vannak, akik meg is hallják.

A gyülekezet szélesebb kapcsolódásait is az evangéliumi szempontok jellemzik. Így például szoros kapcsolatunk van *Dr. William Klempa* professzorral, a montreali presbiteriánus teológia volt elnökeivel. Vele együtt küzdött a montreali magyar gyülekezet és lelkipásztor a más magyar és kanadai hitvallókkal együtt, hogy az Isten ígéretében tiltott gyakorlatok ne jelenhessenek meg az egyházmegyeiben illetve a kanadai egyházban. Isten megáldotta és győzelemre jutatta harcukat a nagy kanadai egyház támogatásával egyetemben.

A magyar gyülekezetek megbecsülését jelzi az is, hogy a nagy presbiteriánus egyház moderátora *dr. Cheol Soon Park*, aki korábban zsinatunk vendége volt Magyarországon, ottlétem alatt átrepült Torontóból, hogy a lelkészcsalád vacsoraközösségében beszélgethessünk együtt közös missziói feladatunkról. Egyházunknak és Presbiteri Szövetségünknek küldött köszöntését hadd adjam át ezúton is.

Összességében nagy örömet jelentett újból tapasztalni a közös munkálkodás ajándékát, az evangéliumi látások megerősödését, s az egykor *dr. Pándy Szekeres László* kanadai magyar lelkipásztor és *dr. Hugh Davidson* moderátor által kezdeményezett egyházaink közötti kapcsolatfelvétel megvalósulását. Vagy akár a Tanácskozó Zsinat és a Magyar Református Világszövetség nagy alkalmainak beépülését és felbecsülhetetlen munkáját az egymáshoz tartozásunkban, melynek mai megerősítését és deklarálását éppen zsinatunk elnöke *Dr. Bölcskei* püspök úr munkálta ki, *dr. Szabó István* püspök úr kanadai látogatásaival egyetemben.

Ennek volt részben előkészítő folyamata, történelmileg szemlélve, *Dr. John Allan* moderátor és *Dr. John Congram* egyházi lapkiadó és főszerkesztő magyarországi és kárpátaljai látogatása is a rend-

Kanadai beszámoló

szer összeomlása idején, melyben Isten kegyelméből magam is útikalauzok lehettem. Azóta már az új nemzedék képviselőjében érkeznek és kapnak vezetést, tolmácsolást kanadai vendégeink Kárpátalján, Erdélyben, melyben a legmeghatározóbb szolgálatot *Dr. Pándy Szekeres Dávid* – édesapja lelki örököse – a Kanadai Presbiteriánus Egyház kárpátaljai misszionáriusa végzi.

Reméljük nem menekülő népünkől fog a jövőben növekedni egy-egy ottani gyülekezetünk, de azért is imádkozunk és fáradozunk kell itthon, hogy az új korszak Kanadában munkát, pénzt, ismeretet és sikert is keresők csoportjai, szintén felleljék az Úrral való találkozás minősített helyeit és alkalmait, a magyar gyülekezeteket.

Dr. h.c. Szabó Dániel

Ki kicsoda a Bibliában?

Bibliaismereti kvíz-sorozatunk VI. fordulója

❶ Ki az az újszövetségi férfi, aki egyike volt a tizenkét fős tanítványi kör kiegészítésére jelölt személyeknek? Az apostoli körben Júdas árulása miatt ürült meg egy hely. Sors-húzással döntötték el, hogy ki lépjen a kiesett Júdas helyére. Ki tehát ez a férfi? Ki szorította ki őt? (ApCsel...)

❷ Római százados volt, akinek Pált Caesareából kellett Rómába vinnie. A hajón megkülönböztetett tisztelettel viselkedett Pállal. A vitorlásán, ami később zátonyra futott, összesen 276 személy, többnyire fogoly tartózkodott. Mi volt a neve ennek a századosnak, s hol szolgált? (ApCsel...)

❸ Ábrahám felesége lett Sára halála után, aki hat fiút szült az ósatyának. Később messze Keletre küldte őt az ósátya, hogy ne veszélyeztesse fiaival Izsák örökségét. Később több nép is jelentkezett azzal az

igénnyel, hogy nekik Ábrahám az ósátyjuk, mivel ennek az asszonynak a fiai szanaszét szóródtak az akkori közel-keleti világban. Hogy hívták őt, s hol olvasunk róla? (1Mózes...)

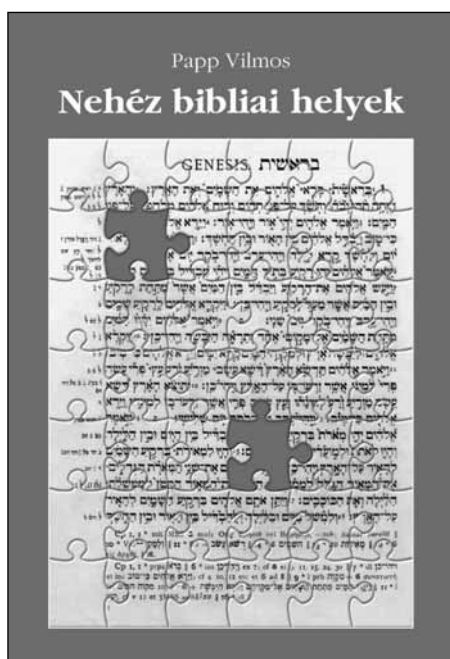
❹ Egyike azoknak a tanítványoknak, akik Jézus keresztre feszítése után úton voltak Jeruzsálemből Emmausba. Itt egy asztal mellett ültek a feltámadott Úrral. Ezt a jelenetet meglehetősen kedvelték a nagy festők, így Caravaggio, Tizian, Veronese, Rembrandt és még sokan mások. Mi volt a neve, s hol olvasunk róla? (Luk...)

❺ Ez a zsinagógai előljáró Korinthusban élt. Miközben a legtöbb ott élő zsidó Pállal szemben ellenséges volt és maradt, ő egész háza népével hitt az Úrban és megkeresztelkedett. Mi volt a neve, s hol olvasunk róla? (ApCsel...)

❻ Fontos munkatársa volt Mózesnek az egyiptomi kivonulás után, bár nem főpap. Ő volt az egyik, aki tartotta Mózesnek a fel-emelt karját, míg győztek az izraeliták az amálekíták felett. Mi volt a neve? (2Mózes...)

Az újabb megfejtéseket kérjük a következő lapzáránkig, **2009. április 20-ig** szövegünk irodájába eljuttatni. Cím: Presbiter, 1092 Budapest, Ráday u. 28. „Bibliai kvíz”
Dr. Békefy Lajos-Dr. Békefy-Röhrig Klaudia

A presbiter könyvespolcára

Papp Vilmos: Nehéz bibliai helyek

Véget ért a „Biblia éve 2008”. Ámde soha véget nem érhet Isten igéjével való foglalkozásunk. A Kedves Olvasó itt, most nem kész igehirdetéseket vesz a kezébe, hanem az igehirdető műhelyében végzett előmunkálatokat. – A szobrász vázlatokat készít. Sok munka előzi meg a kész szobrot. A vázlatok általában nem kerülnek a közönség elé. A szobor megértéséhez azonban nélkülözhetetlenek a vázlatok.

Az igehirdető sokat fáradozik, kutat, töpreng, imádkozik, mire elkészül az igehirdetés. Az igehirdetés azonban csak sejteti a műhelymunkát.

A könyv címe: „Nehéz bibliai helyek”. Százával, talán ezrével vannak ilyenek. Itt 52 kerül sorra. A Szentírás első szavától az

utolsóig 1200 oldalon át minden igen „nehéz”. Nemcsak Ázsia és Európa – Napkelet és Napnyugat – sémi és indogermán gondolkodás, ókor és atomkor, no meg a nyelvek különbözősége teszi ezt. Közrejátszik a bűnre hajlamosság és a szentségre törekvés, a sátáni hazugság és az isteni igazmondás megértésére való vágy. Nem is szólunk arról, hogy milyen hányt-vetett volt a bibliai papirusz, pergamentekercsek és kódexek sorsa.

Azért kap éppen 52 „nehéz igét” az Olvasó, mert egy átlagos év 52 vasárnapból áll, s mert a könyv írója éppen 52 éven át volt aktív lelkész. A jegyzetelésre hagyott üres oldalak pedig jelzik: e gyűjtemény voltaképpen „munkafüzet”.

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Február

2-án tartotta ülését a PRESBITER szerkesztő bizottsága a 2009/1. szám előkészítése céljából.

18-án tartotta a Szövetség elnöksége soron következő ülését, melynek témái voltak: a március 7-i közgyűlés valamint az április 4-i egyházkerületi konferencia előkészületei.

21-én tartotta ezévi első képzési alkalmát a tolnai egyházmegyei területi szervezet, Madocsán.

22. és március 2. között Mikó László miszsiói titkár Somosdon (Erdély) tartott evangélicizációs szolgálatot. Téma: Élettel fizetett adósság (2Kir. 4,1-7). A hét keretében presbitertalálkozó is volt „Egy gyülekezeti óráló portréja: Timóteus” címmel. Találkozót rendeztek a gyülekezet ifjúságával is: A sakk (döntéseink és azok következményei) címmel.

Ugyanezen a napon a Sztárai Mihály Észak-Tolnai Református Gyülekezeti Együttműködés, valamint Szövetségünk Tolnai egyházmegyei területi szervezete közös szervezésében presbiteri konferencia volt Madocsán. Nyitó áhitatot Nagy János helybeli lelkipásztor tartott Lk. 19,1-10

alapján, majd a „házigazda” gyülekezet bemutatkozását és énekkari szolgálatát követően a Biblia keletkezéséről beszélt Lőrinczi Károly simontornyai lelkipásztor. A madocsai gyülekezet gondnokasszonya beszámolt mindarról, amit Isten a gyülekezetük elmúlt egy évében végzett. Lenkey István paksi lelkipásztor Anyagi ügyeink lelki háttéré címmel tartott gondolatébresztő előadást, majd kérdések ill. hozzászólások következtek. Az alkalom imaközösséggel zárult.

23-án körlevél keretében invitáltuk minden tagunkat március 7-i évi rendes közgyűlésünkre.

26-án megjelent a PRESBITER 1. száma.

28-án a Bp.-Déli egyházmegye presbiteri továbbképzése II. évfolymának első alkalmát tartották 76 fő részvételével a Budahegyvidéki Református Egyházközségben. Téma: A kijelentés: Isten megszólal (dr. Bogárdi Szabó István püspök) ill. a Biblia terjesztése, a Gedeon Társaság szolgálata (Uhri Imre, Bp.-Pasarét)

Március

2-án volt a Húsvéti lapszám szerkesztőbizottsági ülése.

Hétköznapi hitvallók (27.)

Kovács Endre fiatalon megtanulta, hol az Ural, s milyen Szibéria. Első menetre Ukrajnába vittek. Életben maradt, s hadifogolyként Szibériába is eljutott. Őrzői nem voltak kegyesek hozzá. Minden magyar „fasiszt”. Dolgoztatták, éhezették. Közben ütlegették. Ámde egyet nem tudtak róla: a Kovács-család minden őse hitvalló református, sőt presbiter volt. Ebben a közegben nevelkedett, s erősödött testben, s lélekben is.

Isten kegyelméből viszontláthatta Kerka menti szülőföldjét. Templomát is, hiszen portájuk a templom mellett állt. A templomot azonban nemcsak kívülről nézte. Megházasodott, három fia született. Családjával és testvérbátyjával – aki siketnémán is értette az istentiszteleti eseményeket – vasárnapról vasárnapra kérte és kapta Isten áldását.

A tsz-világ jöttével elvették földjét, erdejét, állatállományát. Az addig szabad kigazdának cselédnek kellett beállnia a tsz-be. Ott teheneit bottal ütlegették. Földjét beépítették. (Vegye tudomásul a kulák, hogy földet vissza nem adunk...!) A háztájiban azonban csodát művelt egy szem lovával. A lelkipásztornak is volt háztájjja – meg 32 faluja. Kovács Endre akkor már kurátor is volt. S azt mondta: a lelkipásztor viselje a nyáj gondját. Ő pedig lovával viseli a parókiális telek és templom gondját. Ezért a 32 falu reformátusai nemcsak vasárnap, de minden hétköznap találkozhattak lelkészüikkel.

A három gyermek szépen felnevelkedett. Az unokák száma is szép. Az eklézsia virul. Kovács Endre pedig már közelebb a 90-hez, mint a 80-hoz, egyenesen ül a kerékpáron – Isten kegyelméből...

-p -s

Aranyfüzetek

Kedves lelkipásztor testvérek, kedves presbitertársak!

A presbiteri füzetek szerkesztése folytán végignéztem az eddig megjelent 4 aranyfüzet tartalomjegyzékét, a témákat, a szerzőket, és hálás lett a szívem. Ennyi kincs 1000 oldalon.

Bibliaismeret, Egyháztörténet, Felekezeti ismeret, Gyülekezetiépítés, Egyházismeret, Kátémagyarázat.

Az aranyfüzetekből még egy példányt, a 2010-eset tervezzük. Milyen kincs az, akinek mind az öt ott van a könyvespolcán, akár lelkipásztor, akár presbiter. Mint lelkipásztor egy-egy témát előadás formájában könnyen elérhet és tetszése szerint bővíthet, vagy szűkíthet és könnyebb lélekkel elvállalhat egy-egy előadást a szoros napi teendők mellett. Míg ti presbitertársak akár előadás tartására, akár felkészülésre karnyújtásra elérhettek ezeket a füzeteket, amelyeket legjelesebb lelkipásztoraink, Teológiáink professzorai sok szeretettel írtak épülésünkre.

Azt is meg kell mondani, hogy nincs anya-

gi háttér a füzetek kiadására. A nem kis fáradsággal összegyűjtött igények szerint a nyomda postáz. Még egyszer szándékunkban van összegyűjteni az igényeket, és kinyomtatni. De ehhez kérjük püspökeink, espereseink, lelkipásztoraink odaszánását, hogy a kebelbeli gyülekezetekben elvégezzék a „szent” marketinget. Megmagyarázzák a presbitereinknek, hogy kincseket vesznek, vagy kincsek mellett mennek el, amikor nem vesznek ezekből a füzetekből. 500 Ft az áruk, B5-ös formátum, 250 oldal terjedelemben. És még azoknak az esperes, lelkipásztor, presbiter testvéreknek kérjük a bizonyágtételét, akinél a kisköri képzés áldásai már sok áldást hoztak. Ezek a füzetek tartalmazzák és tanácsolják a konferenciák, továbbképzések módszertanát is. Két egymásutáni számban közöljük a füzetek tartalomjegyzékét.

Isten áldását kívánjuk minden testvérünk életére.

Szeretettel:

Judák Endre

presbiterképzési titkár

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszakos kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Dr. Ritoók Zsigmond, Hegyi-Füstös István, Dr. Papp Vilmos, Kövespataki László, Mikó László, Mucsi András, Pintér Mihály, dr. Viczián Miklós.* Felelős szerkesztő és képszerkesztő: *Dr. Békefy Lajos.* Felelős kiadó: *D. h. c. Szabó Dániel.* Tördelés: *Heckmann Tamás.* Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: szovetseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 1800 Ft, külföldre (a velünk határos országokban) 2500 Ft, Európába 20 EUR, a tengerentúl más országaiba 30 \$. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományokat is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készítette az Új Berea Kft. Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

Szövetségünk honlapjának címe:
www.presbiter.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!
Egy példány ára: 240 Ft

KÁRPÁTMEDENCEI

Kárpátalja

Tivadarfalva

A világ reformátusságának körében a 2009-es esztendő, Kálvin János reformátor születésének 500. évfordulójára emlékezve, a Kálvin-emlékvéjegyében telik. Így kerülhetett sor arra, hogy 2009. január 27–30. között Máramaros-Ugocsa Egyházmegye gyülekezeteinek presbiterei és lelkipásztorai csendeshéten vehettek részt Tivadarfalván, amely alkalom Mit üzen Kálvin a XXI. században? címet kapta.

A megrendezett presbiteri csendeshét célja, hogy az egyházmegye gyülekezeteinek előljárói református hitükben épüljenek és megerősödjenek. Ennek megfelelően minden reggel közös áhítattal kezdődtek az alkalmak, melyek lelki táplálékul szolgáltak a jelenlevőknek. A délelőtti további programjában előadássorozatnak hallgatói lehettek a résztvevők. Ezek az előadások a reformáció soláit vették sorra. Elsőként **Homoki Tibor** lelkipásztor a Sola Scriptura (Egyedül a Szentírás) fontosságára hívta fel a figyelmet, mely hitünknek és életünknek egyedüli zsinórmértéke. **Kádár Jenő** lelkipásztor a Sola Gratia (Egyedül kegyelemből) igazságát szögezte le, mely kizár minden emberi érdemet és erőfeszítést. **Molnár Lóránt** lelkipásztor a Sola Fide (Egyedül hit által) szükségességéről beszélt, mely nélkülözhetetlen az üdvösség szempontjából. **Mecseri Károly** lelkipásztor a Solus Christus (Egyedül Krisztus) elengedhetetlen voltára világított rá, kinek áldozata által válik lehetővé az ember üdvössége. Az előadásokat fórumok követték, melyek során a témával kapcsolatos kérdéseket vitathatták meg a gyülekezeti előljárók.

A szervezők minden délután az aktuális témával kapcsolatos fil-

meket vetítettek. Azt követően pedig Kálvin tanításai kerültek előtérbe az előadások témáiban. **Lórinç Attila** lelkipásztor Kálvin az egyházfegyelemről címmel tartott előadást, **Balogh Attila** lelkipásztor Kálvin az úrvacsoráról témában fejtette ki meggyőződésünket. **Hunyadi Attila** lelkipásztor Kálvin a hitről, megigazulásról, keresztségről címmel foglalta össze reformátorunk tanításait, végül

Molnár Zsolt lelkipásztor Kálvin a közbenjárásról címmel zárta a csendeshét délutáni előadássorozatát. Az esti evangelizációs alkalmaknak a Tivadarfalvai Református Gyülekezet temploma adott otthont, ahol **id. Pocsai Sándor, Peleskei Béla, Hunyadi Attila** és **Molnár Lóránt** lelkipásztrok hirdették Isten szabadító és megtartó igéjét.

Összegzésként elmondható, hogy a presbiteri csendeshét a résztvevők hitének épülésére és megerősödésére szolgált. A jövőben remélhetőleg többen fogják komolyabban venni a presbiteri csendeshét alkalmainak fontosságát. Hisz ezek az alkalmak gazdagabbá kívánják tenni gyülekezeteink előljáróinak hitét és erősebbé református öntudatát, hogy még nagyobb felelősséggel, erővel és örömmel végezhesék a rájuk bízottak pásztorolását, Isten országának építését. Mindezekben kötelességünk mindannyiunknak hűségesen elől járni, reformátor őseinkkel pedig együtt vallani: Soli Deo Gloria – Egyedül Istené a Dicsőség!

A lelki táplálék mellett az atyafiak testi táplálásáról sem feledkeztek meg a szervezők. Minden közelről és távolról érkezett látogatónak jutott bőven a megterített asztalról.

Balogh Attila beosztott lelkész

Nagydobrony

Március 7-én Nagydobronyban tartották az Ungi Református Egyházmegye Presbiteri Szövetségének idei első konferenciáját. Az elnök (**Misák Viktor**) és az esperes (**Balogh Attila**) meghívására igen sokan eljöttek ezen a szombati napon, hogy Isten igéjének fényében világítsanak rá a presbiteri szolgálat lényegére és mikéntjére.

Az alkalom Balogh Attila áhítatával vette kezdetét. Az esperes úr a teljes szívű szolgálat fontosságára hívta fel a figyelmet. A Lk 9,57-62 igeszakasz alapján bemutatta azokat a buktatókat, amelyek ebben megakadályozzák az embert. Ilyen, ha egyedül indulunk el az úton, ha nem tudjuk igazán, mit jelent Jézus tanítványának lenni, aztán az első nehézségek, feladatok láttán megtorpanunk, és sokszor visszafordulunk.

De akkor is megtorpanunk, ha Jézus hívott el bennünket, de mi előtérbe helyezzük saját gondjaink megoldását. Életünkben első helyen Krisztus szolgálata kell álljon, hangsúlyozta Balogh Attila, ahogy az Ige is figyelmezteti a tanítványokat. Nem fordulhatunk vissza, előre tekintve kell haladnunk a kijelölt úton: „Aki az eke szarvára teszi a kezét, és hátratekint, nem alkalmas az Isten országára.”

Dr. Sándor Endre, a Magyar Református Missziói Szövetség (MRMSZ) elnöke, vámosújfalui lelkész arról beszélt, hogy a presbi-

ter a lelkipásztor missziói munkatársa, csak együtt tudnak sikeres szolgálatot végezni, együtt tehetnek igazán azért, hogy az egyház

PRESBITERI HÍRADÓ

megújuljon, hogy a gyülekezetek ne váljanak „öregek otthonává”, hogy a gyülekezetekben ne a hideg tél uralkodjon, hanem eljőjjön végre a kikelet. A nyájat közösen kell legeltetni, és nem kényszerből, hanem örömmel, mondta.

Márkus Gábor, a Tiszta Forrás Alapítvány vezetője a hajléktalannokkal, az alkoholistákkal folytatott munka szükségességéről és eredményességéről, az evangélium hirdetésének fontosságáról szolt. Hangsúlyozta: ezeknek az embereknek elsősorban a gondolkodásmódján kell változtatni, amire viszont csak Krisztus képes. Ezért feladatunk elsősorban Jézushoz vezetni a kirekesztetteket, a szenvedélybetegeket.

Van-e kéve a válladon? Kit viszel be Isten országába? – tette fel a kérdést **Ablonczy Zsolt**, a MRMSZ titkára, a Budapest-Kispesti Gyülekezet lelkipásztora, aki a Missziói látás Kálvin János írásaiban címmel tartott előadást.

Horkay Sámuel, a KRE Presbiteri Szövetségének elnöke rendha-

gyó történelemóra keretében adott átfogó képet a magyar nemzet, Kárpátalja és az itt élő magyarság múltjáról, az egyház életéről a szovjet érában.

Nagyon sok értelmes és hasznos megfigyelés, tanács és gondolkodóba ejtő kérdés fogalmazódott meg a hozzászólásokban. Egy fecske nem csinál nyarat. A lelkész mellé kellene a presbiterek is, hogy igazán élő gyülekezetet építhessenek. Egyben minél több evangelizációt kell szervezni, hogy az örömmel mindenkihez eljusson. Ehhez ki kell lépni a templom falai közül, meg kell keresni az embereket, hangsúlyozták.

Bemutakoztak itt a Keresztyének Izráélért Alapítvány munkatársai. A nagydobronyi gyülekezet női kara (**Horkay László** vezetésével) énekszolgálatát tette még gazdagabbá és felemelőbbé az együttlélet. A konferencia Horkay László lelkész áhítatával, közös énekessel és szeretetvendégséggel ért véget.

(KRE Kommunikációs Központ – Kovács Erzsébet)

Erdély

Marosvásárhely

2009. február 28-án a Marosvásárhely-Alsívárosi gyülekezetben újabb nagyszabású presbiteri konferenciát szervezhetett a Presbiteri Szövetség és a helyi gyülekezet. Vendégünk volt **Mikó László** budapesti presbiter a Magyarországi Presbiteri Szövetség missziói titkára, aki a Somosdi I. gyülekezetben végzett evangelizációs szolgálatot. 99 presbiter jött el a Marosi és Maros Mezőségi Egyházmegyéek gyülekezeteiből. Az előadás Timótheus lelki arcát rajzolta meg, alkalmazva a presbiteri szolgálatra. Ezen alkalmon jelentkezési íveket is kitöltöttek a presbiterek, hogy ezek alapján a jövőben tudjuk tartani a kapcsolatot a helyi gyülekezetek képviselőivel. Az előadást élénk beszélgetés követte, ami egyházi életünk és a presbiteri továbbképzés égető kérdései körül forgott. A szünetben jó lehetőség adó-

dott a presbiteri füzetek népszerűsítésére, s ezeknek erdélyi szinten való terjesztését is megbeszéljük, valamint az egymással való ismerkedésre és beszélgetésre is sor kerülhetett. A presbiterek igényüket fogalmazták meg arra nézve, hogy ez a szép munka a jövőben – még jobban megszervezve és minden gyülekezetre kiterjesztve – folytatódhasson. Ebben várjuk az anyaországi testvérek további segítségét, akik nagyobb tapasztalattal rendelkeznek ezen a területen. Az anyaországi előadó révén alkalmunk volt betekintést nyerni az ottani örömeinkbe és gondokba, felvállalhattuk az egymásért való imádság szép és áldott feladatát is.

Lőrincz István lelkész a gyülekezet, **Pályi József** és **Horváth Miklós** a Presbiteri Szövetség részéről.

Presbiterképzés múltban, jelenben, jövőben (II.)

Mindezen kezdeményezéseknek a nagy hiányossága a rendszertelenség, spontaneitás volt. Ezek az alkalmak csak alkalmiszzerűek, sokszor helyi, egyedi kezdeményezések eredménye volt. Ezért volt nagyon jó, hogy 2009. február 3-án a Marosi és Maros-Mező-ségi Egyházmegyéek és a Presbiteri Szövetség közös lelkészértekezletet tartott Marosvásárhelyen a Bod Péter Diakóniai Otthonban, melyen a gyülekezet lelkipásztora mellett 2 presbiter illetve gondnok is részt vett, s amelyen a magyarországi előadók, **Dr. Fónagy Miklós** váci lelkipásztor és **dr. Judák Endre** egyetemi docens-presbiter beszámoltak arról a munkáról, amit ők már 10 éve rendszeresen végeznek az Észak-Pesti Egyházmegye gyülekezeteiben a presbiterképzés terén. Hallhattuk, hogy ők az egyházmegyét 4 körzetre osztották, minden körzethez mintegy 10-12 gyülekezet tartozik, akik évente 5 alkalommal találkoznak presbiteri

továbbképző alkalmakon, melyen bibliaismeret, hitvallásismeret, gyülekezetszervezés, lelkigondozás kérdéseiben tartanak előadásokat, illetve közösen dolgoznak ki kérdéseket. Ezen alkalmaknak fontos része az imaközösség is.

Ugyanezen nap estéjén a Marosvásárhely-Alsívárosi gyülekezetben egy gyülekezeti-presbiteri estét is tartottunk, melyen több mint 160 presbiter vett részt, zömében a városunk 10 gyülekezetéből, de szép számmal jöttek el a környező falvakból is. Ezen szintén igeszolgálat és ismertető előadás is elhangzott, s lehetőség adódott a kérdések megbeszélésére is. Kiderült, hogy Erdélyben is folyamatban van a Presbiteri Szövetség megszervezése. Egy felmérés készül a közeljövőben arról is, hogy hányan szeretnék a presbiteri továbbképző füzeteket megvásárolni és kifejezésre jutott az a szándék is, hogy a presbiteri továbbképzést fontos len-

ne Erdélyben is rendszeressé tenni. Magyarországi vendégeink készséggel ajánlották fel ebben a segítségüket.

Reméljük, hogy ez a nap egy jó impulzus lesz arra nézve, hogy ezt a kérdést tovább gondoljuk és a megvalósítás érdekében konkrét lépéseket is tegyünk. Kérjük anyaországi testvéreink további segítségét, hogy a megkezdett úton tovább haladhassunk.

Pályi József, az Erdélyi Presbiteri Szövetség titkára, gyülekezetünk rangidős presbiterre meghívta a jelenlévőket, hogy február 28-án újra gyűljünk össze, amikor is **Mikó László** magyarországi presbiter újabb előadást tart az erdélyi presbiterek számára.

Köszönjük anyaországi testvéreink segítségét és kérjük mindennemű segítségüket ennek az áldott munkának a kibontakoztatásához.

Lőrincz István

Marosvásárhely – Alsívárosi lelkipásztor

KÁRPÁTMEDENCÉN TÚLI PRESBITERI ÉLET

Előrelépés az „amerikai” kapcsolatokban

A Presbiteri Szövetség felelőseként és annak támogatásával már hosszú ideje próbáltam szorosabb, előbb kapcsolatokat kiépíteni az amerikai magyar reformátusokkal. Számos nagy múltú, százévesnél is régebbi (Beaver Falls, Pennsylvania éppen tavaly ünnepelte százéves évfordulóját) gyülekezeteik vannak. Lássunk néhány számadatot az amerikai magyar reformátusokról. A 2000. évi népszámlálás adatai szerint 1 398 724 magyar él az Egyesült Államokban. A reformátusok két egyháztestbe (Amerikai Magyar Református Egyház és Kálvin Egyházkerület) tagozódnak, a nyilvántartott egyháztagok száma összesen négyezer körül van, a gyülekezetek száma 60-ra tehető. Ennek a megosztottságnak a hátrányai a fogyatkozó létszámú gyülekezetekben egyre erősebben jelentkeznek, és áldott lenne újra egy egyháztestben egyesíteni az erőket.

Szóval a kapcsolatokat elsősorban presbiteri szinten a szövetségek között szerettük volna megvalósítani. Sikerült is elérni a szövetségük régi elnökét, aki még beszél, bár nem ír magyarul és az újat is, aki már egyáltalán nem tud magyarul. Valahogy mindig azt éreztem, az e-mail váltásokban, hogy nem értik mit is akarunk tőlük. Amin nem is csodálkozhatunk, hiszen eddig senki nem kereste őket, senki nem próbálta őket bevonni

szorosabban a közösségünkbe. Ezért próbáltam minél konkrétabb javaslatokkal előállni: nyári tábor a kinti fiataloknak Magyarországon a magyar kultúra és nyelv jobb megismerésére, presbiteriek kölcsönös részvétele egymás éves közgyűlésein, testvér gyülekezeti kapcsolatok kiépítése, újságok, hitépítő könyvek, iratok cseréje, angol nyelvű Biblia

Wilburn A. Robyval, a szövetség új elnökével

táborok kinti fiatalok segítségével a hazai gyülekezetekben stb.

A négy évente tartott világtalálkozókon mindig ott vannak, léteznek egy-két testvér gyülekezet, de ebben aztán ki is merült a kapcsolatunk.

Múlt év őszén hosszú előkészítés után sikerült részt venni az amerikai magyar református egyház lelkesi és presbiteri éves közgyűlésén Pennsylvania állam, Ligonier vá-

rosában. Ez a 62. volt a sorban. A közgyűlésen – némi szünet után – részt vettek a kanadaiak is. A közgyűlés mindig szeptember első hétvégéjén van, ami a munka ünnepe és a két rész (presbiteri és lelkesi közgyűlés) lebonyolítására három nap áll rendelkezésre.

A rendezvényükön összesen háromszor kaptam szót – és a közgyűlésen angolul, a szünetekben, esteiken, a négy szemközti beszélgetésekben általában magyarul – volt lehetőségem beszélgetni a résztvevőkkel. Az érdeklődés irántunk nagy volt, testvéri szeretettel vettek körül. Konkrét eredményekről is beszámolhatok: érdeklődést mutattak a presbiter képzési anyagaink iránt (kérték a Presbiteri füzetek megküldését), a nyári tábor szervezésében, előrelátólag 2 presbiterük eljön a szeptemberi alkalmunkra sőt az itthoni fiatalok kinti nyári szolgálata (magyar nyelv oktatás ottani magyar származású fiataloknak) is felmerült.

Valami elkezdődött és további munkával biztos vagyok, hogy az eredmények sem maradnak el. Kérem a testvéreket, hogy ötleteikkel keressenek meg, esetleg már meglévő kapcsolataikról pedig számoljanak be, és így segítsék a munka folytatását. Várom a megkeresésüket és kérem imádkozzanak kapcsolataink fejlődéséért.

Csonka Attila

Ha nem vagyunk követésre méltóak az utánunk jövő nemzedéknek, kudarcot vallottunk

(Folytatás a 4. oldalról)

E bizottságot nemcsak létrehozunk kell, de segíteni is a program adásában: Az ifjú presbiterek, pópresbiterek képzése történetesen elképzelhető nyári táborokban, de kivetnivalót abban sem lennének, ha például az ifjú presbiteri szövetségi tagok egy bált szerveznek maguknak, ahol együtt vannak, megismerkednek a hasonló gondolkodású fiatal hitben járó testvéreikkel, vagy szervezhetnek egy közös túrát, hiszen a szép természet is Teremtő Istenünk Temploma.

Kérek tehát minden presbiteri szövetségi tagot, vegyük komolyan határozatunkat. Nézzünk körül otthon, keressük meg a fiatal presbiter Testvéreinket, szólítsuk meg őket, beszélgessünk velük, hívogassuk Szövetségünkbe.

S még egy rövid gondolat engedtessek meg az ifjúság kapcsán:

Közgyűlésünkön kissé pironkodva hallgattam a Bánsági Szövetség küldöttét, aki beszámolt, hogy ott, Szerbiában a diák két lehetőség közül választhat: Vagy hittan, vagy erkölcsstan órára jár. Ők már ott tartanak, s mi még egyházi berkekben is azon tanácskozunk, hogy nem egyházi közoktatási intézményekben kell e erőltetnünk, hogy vezetessék be a jó erkölcsre nevelés a tantárgyak közé.

Az egyházi iskolákban kötelező tantárgy ugyan a hittan, de vajon megfelelőek-e a tankönyvek? A Bibliaismereten, a vallásos életre nevelésen túlmenően vajon ad-e egyebet a diáknak. Tudom, hogy Krisztus új parancsolatjában, amikor azt mondja, új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek, úgy szeressétek egymást, ahogyan én szeretlek benneteket, tudom, hogy ebben az egyetlen mondatban benne van a jó er-

kölcsre nevelés is. De vajon érti-e ezt a diák? Vajon nem kellene-e megfontolni, hogy az egyházi iskolákban hit- és erkölcsstan tárgy kerüljön bevezetésre, vajon nem kellene-e ennek megfelelően átírni tankönyveinket?

És odafigyelünk-e eléggé, megteszünk-e mindent annak érdekében, hogy a nem egyházi iskolákban is legyen legalább erkölcsstan tantárgy? Azt hiszem nem. Nem teszünk meg minden tőlünk telhetőt ennek érdekében. Nem szabad e gondolatot aludni hagyni. Presbiteri Szövetségünket is felelősség terheli azért, hogy emelje fel a hangját e téma körében, minden lehetséges fórumon szóljon fel, kezdeményezze a tananyag megírását. S ne engedje el amit egyszer megfogott, mindaddig, míg a végére nem ér.

Dr. Hardy F. Gábor

EGYHÁZMEGYEI PRESBITERKÉPZÉS

Budahegyvidék

2009. február 28-án a Budahegyvidéki Református Egyházközségben népes presbiteri és gyülekezeti közösség előtt került sor a második évnnyitó előadásra, amelyet *Dr. Szabó István* püspök, budahegyvidéki lelkipásztor tartott meg.

A püspök előadásának a címe ez volt: A KIJELENTÉSÉRŐL – ISTEN MEGSZÓLAL.

Ha a Szentírást tanulmányozzuk, akkor minket különleges és szép érzés fog el. A XVIII. században az a nézet volt az uralkodó, hogy az élet leglényegesebb kérdéseit a gyökereknél kell elkezdni, és elvégezni, azaz Istenről Istennel. A francia Rousseau viszont azt hirdette, hogy az okokat nem Istennél kell keresni, hanem az embernél. A XX. század folyamán viszont újra többet beszéltünk – lélektanilag – Istenről. Ezért induljunk abból, amely a Szentírás mellett a legcélszerűbb és amelyet ismernünk kell, Kálvin János fő művéből: az *Institutio*-ból.

A püspök-lelkipásztor az *Institutio* hármastételét emelte ki előadásában: **megismerés, kegyesség, valamint közösség Istennel.**

Az *Isten megismerése* már magában foglalja a megtérésünket, a tanítás iránti fogékonyságra. Luther Márton, a reformáció elindítója, a tanításnak való engedelmességre buzdít minket. Jó azt is tudnunk, hogy a reformátorok korábban katolikusok voltak, Luther Márton szerzetesként kezdte meg szolgálatát.

A *megismerést* Kálvin János az *Institutio*-ban lényegében Pál apostol Római Levele alapján taglalja, fejtegeti. A Római Levél szerint egyaránt meg kell ismernünk Istent és önmagunkat. Meg kell ismernünk Istennek a dicsőséges Evangéliumát, mert ebből tudhatjuk meg, hogy mi bűnös emberek vagyunk, akin Isten kegyelme, Jézus kereszttáldozata segíthet.

Azonban, ha valóban megismerjük Istent, akkor egész életünkben *boldog közösségekben élhetünk, dicsőítjük Őt*, mert abban a szent tudatban lehetünk, élhetünk, hogy Krisztusban, az Ő áldozata által Isten elvette a mi bűneinket, és ez ad erőt nekünk szolgálni felebarátaink és embertársaink javára. Azaz Istennek a fenségét, dicsőségét kell felismernünk, és akkor vehetjük számba azon feladatokat is, amelyeket Kálvin vázol az *Institutio*-ban. Bűnben születünk, de mégis Isten igazságra vezetett minket. Életünkben tehát a bűnből való megtérés jelenthet fordulatot, ki tudunk kerülni a meghomályosodásból, a bűn labirintusából.

Éljünk ama boldog tudatban, hogy Isten bűneink ellenére sem hagy magunkra minket! Ebből következik Istennek a megismerése.

Istenünket először megismerhetjük *a teremtett világból*, hisz Isten a maga képére

teremtette az embert és az egész világegyetemet, mégis Isten emel-le szabadságot adott az embernek.

Istent megismerhetjük *a történelemből*, illetve a világtörténelemből, bármi is legyen ma a világ folyása. Bármiről hallunk is, tudnunk kell, hogy Isten a történelem Ura is.

Istent ezután megismerhetjük *a lelkiismeretünkben* is, valamint kinyilatkoztatása által! Isten kinyilatkoztatja magát a próféták által is, *de legfőképpen Jézus Krisztus által*. Vessük a szívünkbe Kálvin tanítását: tudom és hiszem, hogy van Isten!

Kálvin János az *Institutio*-ban foglalkozik a *kegyességgel* is. Ez a szép fogalom voltaképpen az Isten és az ember közötti viszonyt jelöli, jelképezi. Legyen életünk vezérelve, hogy mindig Istennek akaratához kell igazodnunk. Ez vezet ki minket az élet útvesztőiből, labirintusaiból.

A harmadik fontos és eligazító gondolat, tanítás az *Institutio*-ból, hogy mi mindnyájan Istenhez tartozunk, Istennel van közösségünk! Ez kíséri végig egész életünket. A megismerés, a kegyesség, az együttlét, az Istennel való áldott közösség, ezek azok, amelyek szorosán kapcsolódnak megtérésünkhöz.

Jó még tudnunk azt, hogy Kálvin János a kegyesség teológusa is volt, szemlélete az egyszerű ember szemlélete, és így vezet minket Kálvin az Istennel való közösségre, boldog életre, szolgálatra, majd egykor az örök életre.

Dr. Szabó István püspök-lelkipásztor előadása után a népes gyülekezet tájékoztatót hallgathatott meg a Gedeon Társaság működéséről. A Társaság iskolákban, kórházakban, szállodákban, a börtönökben, de az úton lévőknek is terjeszti a Bibliát. A Társaság a Ravasz László püspök által revidált Károli Bibliát forgalmazza.

Kolosváry Bálint

Kedves Presbiter Szerkesztőség!

Köszönöm, hogy elküldik nekem a Presbiter c. lapot. Nagyon jó, hasznos, és tanulságos olvasmány. Csak így tovább! Sok erőt, bölcsességet és áldást kívánok életükre és munkájukra!

Sipos József, Kárpátalja

Juhász Gyula: A föltámadott

Latrok között, a gyászos, csonka pének,
hasadt kárpítja a mogorva égnek.

Az ecet és epe, a szörnyű lándzsa
Már messze, régen elmarad utána.

Kín és halál csak kusza, kurta álom
És élni, élni jó e szép világban.

Mögötte áldott harminchárom éve,
Előtte: az öröm mély messzesége,
És negyven napra, hogy az égbe tartott,
Úgy hívták, vonták még a földi partok.

Oly idegenül tündökölt a menny még
s oly szédítőnek tűnt a végtelenség.

Folyton lenézett, búcsút mondva halkán
és fájó szívvel szállt a szűz magasban.

És a ragyogó azúron át a lelke
A Genezáret kékségét kereste.

Történelme legfontosabb pillanatára készül a Kárpát-medencei reformátusság

Amit Trianon szétszakított, most újból egybeforr. Egyesülésre készül a Magyar Református Egyház, így a jövőben szervezetileg is összetartoznak majd a magyarországi és a határon túli egyházak. Összetartozásukat közös egyházalkotmány elfogadásával fejezik ki. Az *Alkotmányozó Zsinat* 2009. május 22-én, pénteken Debrecenben ül össze.

Az új egyházalkotmányt és a Magyar Református Egyház megalakulását a Debreceni Református Nagytemplom előtt hirdetik ki.

Az úrvacsora és az istentisztelet előtt a főtéren az egységre lépő

egyházak mutatják be múltjukat, jelenüket, szolgálatukat, színes programokkal közös ünneplésre hívja Kárpát-medence több ezer református gyülekezetének érdeklődőit. A zsinat tagjai megkoszorúzzák a reformáció nagy magyarországi alakjainak szobrait a Debreceni Egyetem főépülete előtti emlékparkban.

Húsvétkor a Kárpát-medencei elnökségek

közösen fogalmazzák meg ünnepi körlevélüket, felelevenítik a lelkipásztorok határon átívelő vendégszolgálatainak szép szokását, ezzel is készülve egyebek mellett az ünnepi alkalomra. A szervezők bátorítják a gyülekezeteket, hogy akik tehetik, testvérgyülekezetükkel közösen vegyenek részt a debreceni programokon.

„A magyar reformátusság a reformáció korától kezdődően mindig több ország területén és több állam szervezeti keretei között élt, egyházjogi közösségekben a Kárpát-medencében élő, a reformációhoz csatlakozott nemzetiségekkel” – fogalmaz a Magyar Református

Egyház alkotmánytervezetének preambuluma. Az egység helyreállítása azért is megvalósítható, mivel a magyar reformátusság a kényszerű szétszakítottság ellenére folyamatosan megőrizte hitbeli és teológiai egységét, az összetartozást soha nem vonták kétségbe – áll a dokumentumban.

A fotó illusztráció: Az 1894-es Református egyházalkotmánytervezet mutatja be.

Konferencia presbitereknek Kálvinról

Kálvin állt a lippei tartományi református presbitertalálkozó középpontjában, amit március 7-én tartottak. Dr. Martin Dutzmann tartományi szuperintendens a reformátorunkról kialakult torzképekről is szólt, így például arról a közkeletű véleményről, hogy Kálvin humortalan ember volt. Erre néhány humoros idézetet citált Kálvin prédikációiból, lejegyzett beszélgetéseiből. Szívesen példálózott reformátorunk az emberi gőg és fellengzősség láttán a felfuvalkodott békáról, máskor a csigáról, amikor az emberi hatalmat fricskázta: „Ne akarj olyan lenni, mint Isten, elégedj meg azzal, hogy csiga vagy” – mondogatta. Hit és humor nem harsány, de derűs módon meg-megjelent reformátorunk mindennapjaiban is. Dr. R. Wischnath professzor a presbitereknek felvázolta Kálvin aktualitását. Ezt főként a Hegyi Beszéd szentenciáinak akkori és mai hangzásának a vizsgálatával illusztrálta. A tartományi egyház gyülekezeteiből összejött 80 presbiter csoportokban vitatta meg a hallottakat és szentelte figyelmét Kálvin születése 500. évfordulójának. Arról is beszélgettek, hogy melyik gyülekezet milyen módon igyekszik Kálvin életművét feleleveníteni, hol, milyen programok lesznek az emlékezés évében.

(reformiert-info.de – dr. békefy)

Petróczi Kata Szidónia fohásza

Amint mondog – úgy van Uram!
Amint ígéred – úgy lesz Uram!
Amit kérünk – add meg Uram!